

THƯỢNG ĐẲNG DƯỢC PHÒNG G. RENOUX

NHỨT HẠNG BÀO-TỄ-SU

Ở ngang nhà hát Tây. — Saigon
Tiệm cũ của ông HOLBÉ và RENOUX

- Y-khoa được liệu đủ thứ
- Vật liệu để bào chế thuốc
- Vật liệu để dùng chụp hình
- Đồ tiện dụng cho người Langsa và người ngoại-quốc
- Đồ phụ tùng cho nhà bào chế thuốc
- Đồ phụ tùng về máy chụp hình
- Kiền và giấy để chụp hình
- Đồ để dùng bó rịt
- Dầu thơm thượng hạng đủ thứ
- Dầu máng (Bạc-hà) thượng hạng

Thuốc nước hiệu R. để dùng mà bỏ nha-phiên của ông Holbé chế ra.
Như vị nào có mua thuốc của Thượng-đẳng Dược-phòng G. Renoux thì phải nài cho có cái nhãn hiệu Xích-long (con rồng đỏ).

P. S. — Nếu vị nào có gởi thư xin, thì nhà Thượng-đẳng Dược-phòng G. Renoux sẽ gởi cho không một cuốn Dược-tính-lược-biên có chỉ rõ cách dùng các thứ thuốc.

Saigon, Imp. Commerciale C. ARDEN ET FILS.

Le Gérant: NGUYỄN-CHÁNH-SẮT.

Cirage 1500 ca.

Nguyen Ch. Sat

NÔNG-CÔ MIN-ĐAM

Causeries sur l'Agriculture et le Commerce

農 賈 茗 談

ĐỊNH GIÁ BÁN	
TRONG CỎI ĐỒNG-ĐƯƠNG	
Một năm.....	5 00
Sáu tháng.....	3 00
Mỗi số.....	0 15
ABONNEMENTS	
France et Colonies	
Un an.....	20fr.00
Six mois.....	12 00
<i>Les abonnements sont payables d'avance</i>	

Mỗi tuần đăng báo ngày thứ năm

NĂM THỨ 16	Số 27	Ngày 15 tháng
5 Aout 1917		tháng năm Đinh-Tí
Chánh chủ bút:	Chủ nhóm:	Chủ sự:
NGUYỄN-CHÁNH-SẮT	F. CANAVAGGIO	TRẦN-VY-SƠN

Direction, Rédaction et Administration:
48, rue Hamelin. — SAIGON.

PUBLICITÉ
ANNONCES LÉGALES ET JUDICIAIRES

La ligne de 60/65 de large... 1g 50
Le décompte des lignes est calculé à raison de 3 au centimètre suivant les caractères employés.
Pour les annonces commerciales on traite à forfait.

RAO BAO
Những lời rao báo về việc thương mại, xin gởi thư, hoặc dẫn tại Bàn-quản má (thương nghị).

MỤC LỤC

- 1° Xin khân-quan lưu ý.
- 2° Nam-kỳ báo-chương xã-hội.
- 3° Nông-cô thiết lu ận.
- 4° Giặc Âu-châu.
- 5° Thế-giới tân văn.
- 6° Đồng-ương thời sự.
- 7° Hội Tu-chập phương Viễn-đông.
- 8° Bài diễn-thuyết (Longxuyên).
- 9° Cuộc hi-viện Langsa (Bac Liêu).
- 10° Đại-pháp lễ-nghi.
- 11° Tiệm cắt tóc.
- 12° Các lương tiểu quai.
- 13° Mười lăm năm một chế độ.
- 14° Tủy-Kiểu giải nghĩa.
- 15° Thủ giang-hệ.
- 16° Các lời rao thương-mại.

房藥大堂天二 NHỊ-THIÊN-ĐƯƠNG

TIỆM LỚN TẠI QUẬN ĐÔNG TỈNH THÀNH. — MỘT TIỆM TRONG NAM-KỶ
Ở tại đường Canton, số 38, Chợ-lớn

Phân mà đôn-bá khác
hơn đôn-bá thì chỉ
có 2 dấu: 1- đường-
kính, 2- sao-đá mà
thôi. Nếu kẻ nào
sành con thì trước hết
phải lo cho đường-
kính đều đặn. Nếu
đường kính chẳng đều
thì khó mà có thời cho
đúng, lý là phần nhiều,
góc hết người-còn,
lục-đám, hoặc tại là,
còn, lục-đám, vũ-hoài
trường láng, làm cho

với nước trà. Các đôn-bá để thì phải dùng nước
đãi con rất mà uống với thuốc.
CƠ LÍ: Những đôn-bá, lịch lữ, công lý
đó rang-rường, uống này, độ-địa chẳng nên
đang.
Mỗi hộp 2 hườn, giá là. .... 1\$ 00

KIM-SẮC-BỒ-HUỒN

Phân con người ta sanh ra, mỗi người đều
hầu như chẳng đồng, tư chất khác nhau, kể thì
tâm thần chẳng đồng, người lại hậu-thiên sớm hao.
Và lại đôn-bá, đôn-bá cũng đều như có khí-
truyền mà đường lý sự cũng, còn khí-âm, khí-
dương cũng phải do sự tiêu hao mà mạnh mẽ,
nếu lối kể thất cách,
thì trên bệnh đều
sanh. Bởi vậy cho nên
người xưa có lời khuyên
giữ mình là chủ ở
lịch, người quân-tử
tại phải hết phương
lo đường tâm thần.

Thuốc Kim-Sắc-Bồ,
Hườn của tiệm thì đây,
để sắp đặt cho vị quân
thần-tâm chỉ nên tránh
cách, chẳng nên làm,
mà cũng không muốn
quá, miệng là làm cho
khí huyết sang tác, tâm thần điều hòa mà thôi.
Nếu có bệnh mà uống nó, thì chứng chỉ cũng
phải hết, các không bệnh mà uống nó thì lại
đang sống lâu, sức con nhiều, trong mình mạnh
mẽ sang tác, thật là thuốc hay hơn nhất, trong
nước-cửu thì chỉ có Kim-Sắc-Bồ-Huần này mà thôi.
Chỉ vị các chứng bệnh kể sơ ra sau này:
Huyết kém khí hư, Thân thể gầy ốm,
Đau đầu không dứt, Chẩn hao đi tinh,
Tay chân nhớt nhớt, Hơi thở khó thở,
Trong lòng bất bực, Đem ngủ chẳng yên,
Ăn uống không tiêu, Huyết kém một mảy,
Đau lưng mỏi gối, Thân tâm đờ đặng @
Bệnh lâu không hết, Mờ đặng lờ mờ,
Sinh ra sống lạc, Sinh ra sống lạc.
Nếu ai có mấy chứng kể ở trên đây, phải mau
uống thuốc hườn này thì trong ba giờ đã thấy
sống khỏe, uống lương cho đúng năm ngày, các bệnh

đều hết, thân thể tráng kiện, mạnh mẽ như xưa.
Như vậy ông-giá, bà-cô khí huyết dồi dào, tinh
thần hạo hạo, ăn uống không đặng, bệnh hoặc
lưu niên, như uống thuốc hườn này cho thường,
chỉ ăn uống mau tiêu, da thịt mịn màng, sống
lâu, thêm tuổi, tinh thần càng ngày càng vẻn
lại, phần nào hườn đồng, tuy chẳng phải thuốc
tiền, song thì gian-tặng ít có.
Xin các vị có mua thì phải nhìn cho kỹ cái hườn
NHỊ-THIÊN-ĐƯƠNG có hình ÔNG-PHẬT, kẻo
lầm đó đi.
Các nước: Mỗi ngày phải uống 2 hườn, sau
ăn cơm rồi thì uống với nước trà, mỗi lần uống
10 hườn.
Mỗi va giá là. .... 2\$ 00

THUỐC NÓNG LẠNH

Trị bệnh nóng lạnh; bệnh rét, ban bạch,
ban điều, cảm mạo thương hàn, phát
nóng, phát lạnh, hoặc nóng mê mang,
nhứt đầu, miệng khô, từ chỉ mỗi mảy, ăn
uống không tiêu.

CÁCH DÙNG:

Người lớn mỗi ngày uống 1 gói là 14
hườn, uống với nước trà.
Còn con nít một tuổi, uống một hườn,
2 tuổi uống 2 hườn, 3 tuổi uống 3 hườn.
Con nít mấy tuổi thì uống theo mấy
hườn, tới 14 tuổi uống theo như người
lớn đúng 14 hườn mà thôi.
Như bệnh rét thì phải uống trước hơn
2 giờ đồng hồ khi chưa có phát rét.
CỬ LẠNH; c run sống, trái cây, đồ nguội
lạnh, thì mấy mảy đồ chẳng nên dùng tới;
nếu làm theo như vậy đều bệnh nặng
thở như uống thuốc này vài ngày thì hết
bệnh.
Người thường mỗi hườn sớm mai có
uống 3 hườn bổ thần tài bình an vô sự.
Hãy nhìn cái hườn ÔNG-PHẬT, hiệu Nhị-
thiên-Đương mới phải là thuốc thật,
kẻo lầm thứ giả, giá mỗi gói 0\$ 10.

khí huyết hao mòn, sức khỏe chóng kiệt, đầu
đau do nơi đường-kính không đều mà ra.
Tiệm thì đây, từ ngày đặng phương thuốc này
nhiệm của ông Tô truyền lại đây này, lòng già
lành của giúp cho đời, lựa những thuốc tốt, gia
công chế ra mà làm hườn để trị cho các chứng
bệnh đôn-bá đều đặng đồng đều.
Còn như bệnh thời mà thường uống thuốc này,
thì khí huyết đầy đủ, chẳng hề sanh bệnh, mà
rất mạnh con để cháu con cháu, chỉ như đôn-bá
có thời mà uống thuốc này, thì lại đặng an thái
tâm thần, không sanh con ra đặng mạnh mẽ nữa,
lý là một phương thuốc rất hay, để trị các chứng
bệnh đôn-bá hiệu nghiệm như thần đó.
Chỉ vị các chứng kể sơ ra sau đây:
1- Đường kính hoặc quá, hoặc quá, hoặc 2,
hoặc nhiều.
2- Đường kính, hoặc quá, hoặc quá, hoặc 2,
hoặc nhiều.
3- Khí huyết đầy đủ, đường kính không có 1
5- Hoặc đường kính ra nhiều quá, hoặc nhiều
lưu niên;
6- Đường kính không đồng, hoặc ra thể huyết,
hoặc lượng thì đều;
7- Thân thể chẳng yên, này-như một mảy,
ăn uống không tiêu,
8- Đau lưng, mỏi gối, vàng mắt, đau gầy;
9- Thời đặng chứng này, trong bụng đau buồn
thở ra, thì 2 hườn mà đôn, hoặc là-như
thông ra.
Các nước: Mỗi ngày phải uống 1 hườn, uống

STANDARD OIL COMPANY OF NEW YORK DẦU LỬA «HUẾ-KỶ»

Hàng dầu lửa Standard Oil Company of New York Saigon, Đường d'Adran số 3,
tại Saigon và những người Đại-Lý hàng này khắp nơi trong Lục-châu, từ cho người Langsa và người
phương Đông, ở tại Đông-Dương biển-ràng. Những dầu lửa kêu là Dầu của hãng Huế-kỷ thường bán là:

COMET (星 曜) HIỆU RÊ QUẠT hay là «SAO CHÓI».
COCK (鷄 嘜) HIỆU CON GÀ.
EAGLE (鷹 嘜) HIỆU CON Ồ;
THẬP THỢ DẦU HUẾ-KỶ NÀY RỒI, THÌ CHẮC MUỐN ĐÚNG NÓ LUÔN.

NU-CÔNG-THẠNH

Băng. — The.
Lượng-lông.
Luong. — Sa. — Là.
Nu ừ. — Lành. — Xuyên.
i ằng-tàu.
N ợi bở.
ii. — Tây.
Bán tại tiệm Nữ-công-Thạnh của
Mme Trần-quang-Nghiêm tại chợ
mới Saigon đường Espagne số 82.
Có thợ may khéo.
Tiệm đáng tin.
Hàng tốt.
Giá rẻ.

Đèn khí.
Từ năm đến lập sắp lên.
Đèn khí ngọn lửa trắng.
Từ 50 đến lập sắp lên.
Giấy và Đồ phụ tùng về việc đèn khí.
Màn song đều lửa và đều sáng.
Bán sỉ và bán lẻ
Tại tiệm Lục-linh Khách-lưu của
M. Trần-quang-Nghiêm.
Saigon, đường Espagne số 84.
Giá rẻ hơn các nơi.

Lời rao

GRANDE BIJOUTERIE CENTRALE
Tiệm Thợ bạc
Nguyễn-văn-Giáo
hiệu THI-THO

Tiệm tôi khai trước ở đường Lafayette
số 80, đã 30 năm, nay dời về đường
Schroeder, số 33, tại chợ mới Saigon.
Có bán đồ nữ-công-đàn đủ kiểu theo kiem
tươi, đẹp về đồ cưới đám hỏi rất đẹp
Đồ thời đã qua, mà giá lại rẻ.

SÁCH GIA PHỒ

(Livret de Famille)
Đề biên chép tên ông bà cha mẹ, vợ,
con v.v. các đều quan hệ trong gia đạo
30 trường, gay thướt hậu, bìa dày,
có nhiều đều rất hữu ích nên biết.
Giá bán lẻ..... 0\$ 40
Ở xa mua gửi recommandée. 0\$ 50
Mua bán lại (ấy là mua ít)... 0\$ 32
Còn mua nhiều cho 30%.
Mỗi nhà nên mua 1 cuốn
bán tại tiệm QUANG-KHUY,
54, rue Viénot-Saigon
cần biết

NAM-ĐÔNG-LỢI

56, Rue Viénot, Saigon
Hiệu Nam-đông-Lợi, là của
hàng Annam của hội Nam-kỳ
Cơ-tư-phương-chức-công-ty, lập
ra mà bán đủ các thứ:
Hàng-Bác,
Hàng-Tàu,
Hàng-Tây,
Nón casques, valises,
Bò máy mùng Annam
dệt rẻ, và chác.
Ông-sức thau, xuy bạc, ô trơn,
ô chạm vân vân.
Vòng gai, trà ướp sen, ướp
thầy-tiền.
May áo quần Annam.
May áo quần Tây; đồ trắng, đồ
Kaki, áo chemises, blouses.
Bán thiệt giá — may mau ăn công
rẻ — có mướn được thợ giỏi.
Xin mời qui khách đóng hàng
tới xem chơi.
BUI-QUANG-CHIÊU

Khách trình công Quạt-vị bằng gỗ: Mọi cơ lập...
TANG-VAN-PHA

TIỆM MAY

Nguyễn-hữu-Sanh

Máy kh các thứ kiểu Âu-Ám...
Số 110, Quai de Saigon, Cầu-đông-Đinh, SAIGON.

Nhà in và nhà bán Sách

MADAME VVO HUYNH-KIM-DANH
12 rue Catinat - Saigon

Tại nhà in tôi có in đủ các thứ...
Số 110, Quai de Saigon, Cầu-đông-Đinh, SAIGON.

M. MICHEL
L. CAFFORT kỹ nghiệp
Số 22, 24, 26, 28 - Saigon

SỬNG BÀN CHIM
KHI SÁI, THUỐC BẠN ĐU THỬ...
Số 22, 24, 26, 28 - Saigon

M. LAM, T. THOM M. KIP
Số 22, 24, 26, 28 - Saigon

杜再德大藥房
DŨ-TAI-SANH ĐẠI-DƯỢC-PHÒNG
Số 36 rue Gio-long, 36 - CHOLON.

Tiệm trồng răng
Tại tiệm tôi có trồng răng...
Số 36 rue Gio-long, 36 - CHOLON.

Langsa và đủ các hiệu của các nhà thuốc...
DŨ-TAI-SANH ĐẠI-DƯỢC-PHÒNG.

TRẦN-LONG
TIỆM ĐÓNG GHÈ MÁY
RÉPARATION de Raquettes
Số 14 SAIGON

Tiệm tôi lập ra để hơn 16 năm...
TRẦN-LONG CỬU KHAI

NÔNG-CỎ MÍN-ĐAM

Xin khán-quan lưu ý

Kính cùng liệt-vị khán-quan...
Nghĩ vì tôi trí siêng tài sơ, mà...
Neutrín-cai-nu-Sit.

NAM-KY
Báo-chương Xã-hội
(Kỳ nhóm lần thứ hai)

Hôm 28 juillet 1917 thứ bảy tuần rồi...
Ông F. Canavaggio, Chủ-nhơn N.C.M.Đ.
« G. Renoux, « N.T.N.B.
« Nguyễn-vân-Cũ, «
« De Lachevrotière, Chủ-bút báo Opinion
« Nguyễn-kim-Đinh, Tổng-lý id
« Lê-hoàng-Mưu, Chủ-bút id
« Lê-thạc-Lân, id N. T. T. V.
« Trần-vân-Châm, id id
« Paulus id id
« Nguyễn-vân-Cũ, Chủ-bút N.T.N.B.
Cũng còn nhiều vị phụ-bút cho các báo-quan rất đông.

người Langsa thì lại càng thêm bở...
Ông de Lachevrotière vừa giết lời, thì...
Ông Nguyễn-chánh-Sắt hỏi:— Theo ý...
Ông Nguyễn-vân-Cũ bên cất nghĩa rõ...
Ông Renoux nói.— Như vậy thì phải...
Ông de Lachevrotière nói.— Như các...
Ông de Lachevrotière nói.— Như các...
Ông de Lachevrotière nói.— Như các...

Au-châu chiến-tranh
TONG LUAN

Mục-dịch của Đông-minh

Đức-quốc kêu chiến cùng Pháp-quốc, kỳ chiến qua là lòng tham-lam ham-hồ khó dằn, chủ ý xâm lăng bờ cõi, thần đoạt đất người gồm về một mối. Người Đức cũng chẳng chừa đầu tiên-bạo-ý. Còn nước Áo mà để binh gia-phạt nước Táo (Serbie) đó thì có chi ràng rịt đâu, bất quá là mạnh hiệp yếu, lón dánh nhỏ mà thôi. Chẳng những Đức gây công Pháp, Áo đánh với Táo mà thôi, lòng hua-ác của Đức lại thêm lấy lòng, kéo qua chiếm-đoạt đất Bắc-lợi-thời (Belgique) là nước Trung-lập, thì chúng hiệp cho cho nên cả Hoàng-cầu đều rúng động.

Phía bên Pháp, từ bé đến lớn thấy đều có nhơn-tâm, chẳng một ai không ghét cuộc chiến-đau. Song là thấy sự bất bình không là mắt lập tại nạn nên phải ép mình mà đối chiến. Cho nên Pháp không quyết, mà đầu vậy, Pháp cũng quyết thắng rồi thừa thắng mà đòi đất của Đức để thần-đoạt gần 50 năm nay.

Về phía Nga thì Nga cũng chẳng có ý dự vào đám chiến-tranh này cho hao binh tổn tướng. Bởi không thể đoán-nhiên, phải xuất binh quyết chí vây-vùng, cứu nước nhà cho khỏi kẻ giết-mạng áp chế.

Còn nước Ý mà theo Đông-minh đây là có ý cứu nước mình cho khỏi chung tội mọi. Thường thay cho Bắc-lợi-thời, bị chúng hiệp-đáp mà phải để đao xuất trận.

Các nước thì vậy vậy, còn nước Anh thì sao? Anh thuộc nay là một nước quốc-phủ dân cường, chủ liệt-cường đều tôn là học-sinh. Chẳng ai xâm-lăng bờ cõi Anh, chẳng ai hiệp-đáp, chẳng ai kêu chiến mà vì sao chẳng chịu điếm-chiến mà thủ lợi, lại có ra tranh-chiến cho hao binh tổn của vậy? Anh kêu chiến với Đức, chẳng phải là vì lợi-danh, thiệt sự là vì Công-nghĩa, chẳng đánh để cho quân Đức vô-đoan mà hiệp nước trung-lập là Bắc-lợi-thời-quốc. Ngoài trừ mục-dịch kỳ tại Anh không có chi khác nữa. Thứ xem lời của quan sứ thần Anh bên Đức thuật đây thì rõ. Ngài nói rằng:

« Ngày nọ tôi vào cầu-kiến nơi dinh quan Thừa-tướng Đức. Thừa-tướng phủ bày công-tôi một hồi lâu độ chừng 20 phút. Ngài thốt rằng: « Chúa Anh-quốc thiệt là giặc-gao quá. Cha tôi vì có hai chữ « Trung-lập » không nghĩa lý gì, chẳng nước nào đem xĩa tới, mà Anh-quốc dấy động binh-dao, gây thù cùng chúa Đức là tình thân-quyên! Xét lại mà coi thì có khác chi Anh lừa díp Đức mắc lo đối-dịch cùng các nước không để-phòng, để trên lưng Đức mà đánh vậy. Vì Đức mà đánh Bắc-lợi-thời là sự bất đắc dĩ, nếu chẳng đi đường ấy thì làm sao mà đương-cự cùng Pháp được! » Tôi nghe liền đáp rằng Anh kêu chiến cùng Đức đây ỳ cũng là sự bất đắc dĩ, vì Anh đã dự trong Liệt-quốc công-đồng thì chẳng cho Bắc-lợi-thời giữ trung-lập. Đâu nay Đức hiệp Bắc, Anh ra binh là lẽ tự nhiên. »

Trong các nước chiến-tranh duy có Anh-quốc và Huê-kỳ vì công-nghĩa mà ra binh, chờ hân thật thì có lo chi cho bờ cõi và đường sanh-nhai của mình đâu. Tuy vậy chờ nhj-quốc cũng quyết một lòng đấu-tranh cho đến ngày trọn thắng mới thôi.

Thế-giới tân văn

TRUNG-HOA

Tin ở Bắc-kinh ngày 15 Juillet 1917

Một chữ Giám-quốc ít kể ham.

Lê-nguyên-Hồng về đến nhà mình rồi, bên tư dấy thép đi công-trong nước cho họ rằng mình đã xin từ chức Giám-quốc Trung-hoa. Người lại tiếng cũ cho Phùng-quốc-Cương lên nối vị cho người. Phó-đổng của Hoàn-kỳ-Thoại lại muốn cho Lê-nguyên-Hồng làm Giám-quốc hơn là Phùng-quốc-Chương. Còn Phùng-quốc-Chương cũng không đánh lịch chức ỳ nói: « Thà là ở Nam-kinh này chờ chẳng thà là làm Giám-quốc mà không quyền thế chi hết. »

Bọn Cách-mạng thần khí giới của binh Trương-Huân và cho binh lính ỳ hai

tháng tiền lương mà biểu trở về quê quán ở tại Cheftong.

Trung-hoa lộn xộn.

Bắc-kinh. — Trong trận giặc bữa 13 có mười tên lính chết, 30 tên bị bệnh và có 30 người thường-nhơn bị giết.

Quân lính ở Sơn-đông có xáp-chiến với quân lính Kourinchou làm chó trong thành Sơn-đông có lửa cháy.

Thừa-tướng Đoàn-kỳ-Thoại và các quan Thượng-thor theo bộ tâng đều đến tại Bắc-kinh rồi. Coi mỗi Cách-mạng oán-hận quân Đức vì quân Đức xúi mưu cho bọn triều Thanh rối loạn. Có nghe rằng dân Hoa-lang cũng có đình-đập trong đám loạn ỳ và người Hoa-lang giúp cho Trương-Hoàn đảo đầu.

Tin sau cùng.

Mới đây tại Bắc-kinh bọn nội-giám dấy loạn, muốn thích-khách đức Giám-quốc Lê-nguyên-Hồng. Rất may cho họ Lê thoát khỏi, chạy trốn trong một đường-đường của người Pháp. Lúc loạn, hai viên võ-tướng phải tử trận.

Có tin rằng Lãnh-sự Hoa-lang chẳng chịu giao đê-tướng triều Thanh là Trương-Huân lại có Chánh-phủ Trung-hoa (Cách-mạng).

Lê-nguyên-Hồng có ông chấp lãnh chức Giám-quốc.

Tại Quảng-đông, có Tôn-tội-Tiên trở về diễn-thuyết xin lập chiến-thuyết tại đó mà ngửa ngửa dân phía Bắc.

MỸ-QUỐC

Sự tích cây cờ Huê-kỳ.

Có cây cờ ỳ là từ ngày 14 Juin năm 1777. Bữa ỳ Chánh-phủ công-đồng hội tại thành Philadelphie mà định rằng: « Vì cây cờ này là cờ của 13 nước công-đồng. Vậy thời phải vẽ 13 sọc dài hai màu hường trắng xen nhau. Lại phải vẽ một góc màu xanh nơi ỳ có thêu 13 ngôi sao trắng. »

Qua năm sau là năm 1778, nhâm ngày 14 Février, có chiếc tàu Mỹ-quốc hiệu là « Ranger » vào bến Quiberon (Đại-pháp) người Larga có làm lễ mừng cây cờ ỳ. Ấy là Mỹ-quốc được nước khác đón rước lần đầu đó.

Qua năm 1785 lại có hai nước là nước Vermont và nước Kentucky chen vào làm bạn công-đồng với mười ba nước trước thì cờ lại được hai sọc mới và hai ngôi sao nữa.

Rồi từ đây lần lần nước nọ vào, nước kia sáp nhập, nước thêm rộng, dần thêm đông thì cờ thêm sọc hường sọc trắng và thêm ngôi sao.

Cho đến ngày nay thì cờ đã có 43 ngôi sao, 48 làng hường trắng chỉ rằng có 48 nước công-đồng.

Bởi đó cho nên người Trung-Hoa mới kêu là: Hiệp-chúng-quốc.

Y-ĐẠI-LỢI QUỐC

Chuyện bà Hoàng-hậu Bỉ-lợi-thời. (Belgique)

Mới đây bà Hoàng-hậu Bỉ-lợi-thời tên là Elisabeth, đầu tên đầu chức đến ngự tại thành Florence (Y-đại-lợi). Cũng có con người là Công-chúa Mari-José, mới được 12 tuổi đi theo người nữa.

Khi người tinh từ giả thành Florence thì người đem Công-chúa mà gởi cho học nơi trường con gái tại đó. Trước khi lia con thì Hoàng-hậu đặc Công-chúa đến các nhà-thờ mà xem đồ cổ đồng.

Một ngày kia mẹ con đi lên nông đất cao ở quận Medicis mà du ngoạn, có một vị quan võ nước Ý theo bảo giá. Xa xa Hoàng-hậu thấy trường mây bay.

Lúc ỳ mặt trời đã gát núi. Nước sông Arno coi đã sậm màu. Giữa không trung chẳng biết bao nhều là phi-thoan bay qua tuyện lại, xoong lên lên xoong lặn xăn. Thiệt chẳng khác nào trời chiều mà én giỡn...

Hoàng-hậu thấy vậy hỏi quan bảo giá rằng: « Bộ khi sự phi-thoan nghịch đến đánh sao? »

— Xin Nương-nương chờ sự. Quân nghịch không dễ chi mà đến đặng chốn họ Dầu này có muốn đến thì nửa đường ỳ phải mạng vong.

— Không phải!.. Ta có sự cho thân ta đau, mà ta cũng không sợ cho con ta nữa. Mẹ con ta đã nhiều gặp hiểm nên đường quen với hiểm (Hoàng-hậu và nói và cười chúm-chiểm mà mặt có sắc buồn) song ta hỏi ỳ là vì sự con thành Florence

này là một thành qui bầu vô cùng. Vì ta đã đoán biết quân tân-bạo ỳ rồi: Chuyền ác chi chi mà nó chẳng dám làm?

ÁO-QUỐC

Độn thổ

Binh Ý mới đoạt được một hòn núi của Áo, tra ra thì gặp được một tòa đền-dài, rất kỳ-nga, mười từng lầu. Trong đền ỳ chứa được 20 đội quân. Mười căn trong đền để làm trung-quân chung-đoan đẹp-đẽ. Binh Ý lại bắt được 40 viên võ-tướng đương yên-diên. Có đều này rất lạ là trong đền lương-thảo đầy-đủ, lại thêm có chứa những lá ruyơu mượt, bánh trái, nước đường đủ thứ.

ÁN-ĐỘ

Xổ số

Hôm 5 juillet rồi đây, tại Bombay mới xổ số. Số độc-đặc là số 350.984. Tưởng có lẽ một vị phú-gia ở Phố-mới, biệt danh Sassoon E. Nissim, trúng. Nhưng mà, tin ỳ không lấy chi làm chắc.

XIÊM-LA-QUỐC

Xiêm tuyệt đường giao-hảo với nước Đức và nước Anh

Tin giấy mới mới cho hay rằng vua

Xiêm đã tuyệt đường giao-hảo cùng Đức Áo rồi; lại ra lệnh cấm các tàu-buôn hai nước, còn dân Đức dân Áo ngụ tại Xiêm thì bắt bắt mà cầm ngục cả. Ấy thêm một triệu bất-trương cho Đức-Áo nữa, từ đây có khi giặc Âu-châu ắt mau yên được, quả bất địch chúng, lý số đương nhiên.

Đông-Dương thời sự

Giá lúa giá bạc

Mỗi tạ 68 kilos chở tới nhà máy từ 2\$ 10 tới 2\$ 15.

Kho nhà-nước	3.70
Hàng Đông-dương	3 74
Hongkong Shanghai	3 74
Chartered Bank	3 73
Banque Industrielle de Chine	3 76

Trungky

Lê Khánh-diên Cộng hòa tại Huê

Ngày 13 juillet 1917, các quan đại-thần thuộc cơ-mật-viện triều Đại-Nam đến yết-kiến quan Khâm-mạng Đông-Dương Toàn - quyền đại-thần mà trình một phong thư của Hoàng-đế Khải-Định.

THUỐC ĐIỀU

HIỆU

CÀ-LÔP

(TRÁI ĐẤT)

Mùi nó thơm
tho diệu dăng
chẳng có thứ
nào bì kịp.

Có một mình hàng DENIS FRÈRES
có trừ mà thôi

Thơ rằng:

Nhơn điệp lễ Khánh-điền Đại-pháp
Cộng-hòa chúng tôi là đại-thần thuộc
Co-mit-viện triều Đại-Nam, đồng đến hiến-
trình cho quan Khâm-mạng Đông-Dương
Toàn-quyền Đại-thần, bức thơ của Hoàng-
thượng chúng tôi tỏ lòng cung hạ như vầy:

* Quan Toàn-quyền,

Trăm lạy làm hân-hạnh mà được thầy
quan Toàn-quyền kinh-quĩ kinh-dô Đại-
Nam, ngày nay là ngày ăn lễ Khánh-
điền Cộng-hòa của qui-quốc Đại-Pháp.

Ấy cũng là một dịp rất may cho Trăm
động tỏ lòng thành-kính mà cầu chúc cho
Đức-giám-quốc, quan Thuộc-địa bộ
Thượng-thư và các quan văn-vô tại Pháp-
đình, hưởng được muôn điều may mắn. Xin
nhờ quan Toàn-quyền chuyển đạt lại cho.

Trăm cũng cầu chúc cho quan Toàn-
quyền và quan Tuồng-sứ Trung-kỳ phước
thọ vô cương.

Trăm rất thăm cảm ân-đức của Chánh-
phủ Đại-pháp đã dày công điều-đinh
những điều lợi quốc lợi dân cho bờ cõi
của trăm mà đã thành-tựu được rồi.

Trăm lại nhân cũng cả thầy người Đại-
pháp, từ quan chỉ dẫu rằng Trăm cảm
mến chẳng cùng.

Đều nay, Đại-pháp và Đông-minh
đương-cử hẳn tới công-tục chúng mà lại
có Huê-kỳ xen vào, thì thế-lực càng ngày
càng thêm mạnh, vậy thì cuộc toàn-thắng
rất dễ mà thấy rồi.

Chúng nào mà công-lý thắng giá-man
rồi thì sự vinh hiển ít vàng lừng nơi
Hào-và. Mà rồi tề-quốc cũng được
hưởng chung đóa danh dự.

Nay chúng tôi đều là Đại-thần trong
Co-mit-viện cũng hiệp ý cùng Hoàng-
thượng chúng tôi mà xin quan Toàn-
quyền Đại-thần nhiệm lòng thành kính
của chúng tôi.

(Dịch theo nhật-báo Langsa)

Tây-ninh

Một đêm sai-nhơn lạy làm gồm
phật. — Ngày 19 juillet 1917, tại chợ
Tây-ninh (Tây-ninh) hôm 6 giờ sớm mai,
có một đứa con gái tên là Phạm-thị-
Ngọc, 13 tuổi, (cháu của hương-sứ Tống,
người giàu có trong làng), đưa trở lại

hai người đờn-bà giết chết một cách rất
thảm.

Duyên cớ như vầy:

Có một người đờn-bà tên là Lữ-thị-
Mên, 49 tuổi, quê quán ở Chợ-lớn, lên
Tây-ninh mua bán đồ vật.

Ngày 18 juillet, thị-Mên lên chợ thấy
Phạm-thị-Ngọc, bán đồ ngoài chợ, đeo
vàng nhiều, thị-Mên có ý giết con nhỏ
lấy mà lấy đồ, nên thị-Mên bèn ăn mưu
với Ng-thị-Bây 20 tuổi, mà giết tươi
đứa nhỏ ấy.

Ngày 19 juillet 1917, buổi sớm mai
thị-Ngọc đem lá chuối ra chợ mà bán,
thị-Mên mới dắt thị-Bây ra mà chỉ đến
nhỏ, bèn thị-Bây giả ý mua hai xấp lá
chuối, giá là hai centim (2 cents), rồi trở
cho nó một chiêm mà thôi, còn một
chiêm nữa bèn nó xuống chợ mà lấy.
(Ghe đậu ngay đầu chợ Tây-bình). Khi
thị-Bây mua lá chuối của thị-Ngọc, thị-
Mên giả đồ xuống ghe nó mà uống nước,
đang đợi con nhỏ xuống mà ra tay. Khi
con nhỏ theo thị-Bây xuống ghe mà lấy
một chiêm, vừa xuống vô mũi rồi thì thị-
Mên ở bên ghe đầu ghe đó nhảy qua
ghé thị-Bây mà g逮 con nhỏ.

Thị-Bây nắm đầu đứa nhỏ lật ghe ra,
con thị-Mên thì lấy dao chém con nhỏ 17
dao rất nặng, một dao từ trắng
xuống tới cằm, một dao chém ngang qua
mặt, đờn môi trên môi dưới, một dao
đúc tiện hai ngón tay trái, 2 dao tại cổ,
một dao chặt cổ, một dao đâm lòi họng,
(hai vết tại cổ coi gồm ghết lằm), chém
trên đầu 6 dao, tốc đờn ra từ đờn, còn
mấy dao kia đâm tại ngực và chém sau
lưng nát bấy. (Đờn-bà mà tang bạo như
vầy, thiệt là thế-gian cũng hiếm hữ).

Khi giết rồi bèn đem giấu dưới khoan
ghé, tính đợi tới động quân thầy xuống
rước. (Cha chú! nếu mà nó đờn nhem
được việc này, thì còn chỉ là Thiên-lý).
Chẳng đó tuiền vòng khởi khởi, nên
khiến cho thị-Bây lấy bao bố bỏ thấy vô,
liệu xuống sông, có hai đứa nhỏ ngó
thấy.

Nay tòa bắt Ng-thị-Bây tra hỏi, nó
khai rằng: Việc ấy thị-Mên đã ta rập voi
nó một ngày trước rồi, nên cớ bị khi-
gái dả. — Nó nhỏ dại không biết việc

đời, thị-Mên lằm, hiểu nó dụ dỗ con nhỏ
xuống ghe mà giết, động lầy cửa chia
nau, thị-Bây khai y như mấy lời nói
trên đây.

Còn Lữ-thị-Mên chưa chịu cung khai,
cớ kiêu cớ chừa mình, nó khai trở
ràng: khi nó ở bên ghe nó, thị-Bây kêu
nó mà nói như vầy: đi ba, qua chợ giùm
củ này một chút, nghe kêu như vậy, nó
liè bước qua ghé thị-Bây, chung vô mũi,
lấy dao chém một dao, mà khổ g biết
cầm cái gì, rồi nó bỏ đi lên. (Thiệt cha
là lằm mà lằm sao cho qua phệp).

Lữ-thị-Mên này là tay bảo hữn, chắc nó
cũng đã có làm phước rồi một hai đám
chứ đây, nên nay mới dặng tay như vậy.

Việc này còn nơi Thâm-án, tra xét
chứng cớ một đôi ngày, rồi sẽ liệu hai
bà-chàng này về Saigon cho quan Tòa áo
đồ phán định.

Xin mấy bà mấy cô đờng cho con cháu
đeo đồ nhiều mà làm cho đờn gian nó
chứa mát. Cửa chẳng bao nhiêu mạng
người rất trong.

Cũng vì tình mà bị đâm đờn ruột. — Tại
làng Long-giang (Tây-ninh) trong đêm 9
juillet 1917, một đờn ăn cướp đờn dân
nhà tên Sang. Tai-gia đờn đờn đầu
đờn là Phạm-vân-Hùng đờn ruột.

Trở hồ lên, làng tổng chạy tới tiếp, ăn
cướp đờn không thầy, thầy Phạm-vân-
Hùng bị đâm, huyết lưu mắng đờn, nằm
xa nhà tai-gia cách chừng 150 thước.

Hỏi ra thì Phạm-vân Hùng khai rằng:
Tên Sang có một đờn con gái, tuổi chừng
đôi mươi, tên là thị-Khá, tư tình với nó
đã hai ba tháng trời, (tuy chưa chẳng
gỏi cũng chung tình như đó) — nó cũng
quyết kiếm một mai đờng lo cuộc nghinh
hôn, cho vợ chồng sum hiệp. Chàng đó
ngày lượm thang qua, cuộc ăn-t nh hóa
ra phai lợt.

Sáng đó có một anh trai, tên là Huỳnh-
vân-Mai (cũng bảnh), ở miệt Soài-riêng
qua lại. Thị-Khá thấy vậy, lại cớ họ phật
với cậu trai này, và cũng quyết dứt tình
anh Hùng này cho rảnh.

Bởi vậy cho nên tên Sang a ý với danh
Mai quyết ghét Hùng cao kiếp.

Tôi bữa 9 juillet anh Hùng quen theo
thời cũ, chặt vật lại nhà tình-nhận cựu,
không dờ Sang và Mai hit cho hai dao rít
trương, khi cung khai rồi, giữa làng, thì
qui sử đờn anh Hùng đờn mắt (chết rồi).

Nghe lại việc này là việc hộ bòn đờn
thờ, chớ chẳng phải là ăn cướp. Sang
khai là ăn cướp đờng chừa mình. Việc
chờn giá chưa tăng, vì còn nơi thâm án.

Đó, bớ mấy cậu trai trai hay đi đêm,
xin hãy coi theo gương này mà rảnh mình.

Thudaumot

Xe đờng. — Hôm 4 Juillet xe hơi An-
to-hail của M. Robert ở Saigon đi với
gia quyến ngài lên thăm sở cao su ở tại
Thạnh-hóa.

Đến cây số 15 đờng Thudaumot (Thi-
tinh,) tên coi máy thấy 1 con trâu đờc
rất to, đờng chần ngang một bên đờng.
Anh ta tránh xe qua phía khác, chờng
con trâu đờc mình quay lại thì cái đờn
của nó đờng vào xe hơi bẻ hết 1 cái đờn
và mốp hai mắng vô, nhưng gia quyến
của M. Robert đều vô hại và xe cũng
không hư bao nhiêu, còn mấy người
hàng ghế đờng ngồi dựa mé lỏ, thủ
xe hơi chạy a vô mình thì lật đật lòi gách
xuống lỏ, đờ cả mắng trầu cau lu bù còn
người thì bình yên vô sự.

Còn M. Robert ngừng xe lại, theo chừn
con trâu lầy hỏi thăm ra chủ nó là Hư-
ng-hào Ngừ ở Vĩnh-hóa. M. Robert đờy
bắt con trâu và chủ nó đem giam tại nhà
làng, rồi ông và gia-quyền đờn lẹp xe
mà thẳng chỉ vào sở.

Trưa ngài và gia-quyền trở lại nhà ông
Hư-ng-hào Minh mà đờng bữa, thì tên
Hư-ng-hào Ngừ biết nước lỏ của y,
bèn nắg nỉ với ngài mà chịu làm gách
lỗi thường.

Mấy đờn coi trâu, đờng lẹp lờng đờ
trâu lên đờng đờp nửa mà chết đờ!!

Té xe. — Hôm 21 Juin rồi đây, đờn
con trai lớn của thầy giáo Đạt tại Bnh-
thuận, mới nên 4 tuổi ngồi trên xe thờm
vói đi nó, kéo ra chợ Bàng, ngán giốc
gặp một cái xe bò khác ở đờn kia đi lại.

Đờng đờp cũng có hơi lẹp, 2 người
đánh xe cũng đờ người, tránh không
đờc sát lỏ. Hai cái xe đờng nhau, lỏ
thắng nhỏ té nhào xuống đờt, xe cán
ngán bấp sỏ. Thắng nhỏ bị đờn đờn rền
la rất thảm, thiệt, đi nó kéo về nhà thì
chờ vít sưng vỏ. Thấy giáo Đạt và vợ
con trong nhà lẹp, kiếm thuốc men bó
rịt, rồi thầy mới đờm vào nhà thương
cho quan thầy đờu trị.

Giấy LE NIL là giấy
tinh-anh thượng-hạng.

Bài trản thuyết
của chủ hội Khuyến-học tỉnh Longxuyên
đọc cho các vị chủ-bút nhật-báo
và các vị thừa-phái của các
Khuyến-học - Hội
trong Nam-kỳ

Hôm kỳ rồi tờ Nông-sở số 26 bôn-
quán có thuật việc ăn lễ Khánh-điền Cộng-
hòa tại Long-xuyên, sống đờn đờng hết
trơn cuộc đờng. Nay bôn-quán xin đờm
bài Trản-thuyết rất hữu ích của quan
Phủ tá quan đờm đờt Bầy là Chủ-hội
Khuyến-văn tỉnh Longxuyên, đờc tại nhà
Hội Khuyến-văn lúc tiếng hách mấy vị
Chủ-bút và mấy vị Thừa-Phái các Hội
Khuyến-văn, cho chư khán-quan lằm đờng.
Thiệt rõ ràng là lời lời châu ngọc, hàng
hàng găm thêu xem bầy nhiều đờy thì cũng
đờ rõ ngài là một người siêng năng lo
lần sự nỏ mang tầu hóa cho quốc-dân
ta trong cõi Nam-châu này là đờng nào?

Bầy nhiều đờy cũng đờ mà đờm hỏa
cho những kẻ vô tâm là kẻ không biết ái-
chương ái-quán, không tra đờn thỏ,
không chịu liên lạc nhau mà lo đờu công
ích.

Bài diễn thuyết như vầy:

Chư-vị Chủ-bút nhật-báo,
Chư-vị hội-viên Khuyến-học Hội,

Tôi lạy làm hân-hạnh vô cùng mà tiếp mắng
chư-vị chẳng nề đờn này là tinh tở, còn quê nhà
nhỏ hẹp, chẳng quân đờng xa ngàn dặm đờn đờy
mà hiệp nhau đờ một.

Vậy tôi xin chừ-vị cho tôi tỏ bày ít lời sau đờy
như cớ ghỏ nào siêng lều thì xin chừ-công tở
lều, mà hầu mở lều cửa văn-minh cho đờn hậu
lều, chừ-công đờu là người quân kiến đờ văn,
trở đờn đờy trong Nam-châu này.

Tôi chẳng phải xứng tài rằng tôi thao việc
song cớ đờ đực tư tưởng cha tôi bầy lều nay
hàng đờc mong có bầy nhiều đờy mà thôi, nay
may đờng mà hiệp một đờng công chừ-công thì
thiệt đờy lằm vui mắng mà thỏ trản ý kiến của
tôi đờ chừ-công tưởng lằm.

Về người Annam ta đã chen chúc dưới bóng
cờ tam-sắc gần trời sáu chục năm rồi, nhà-nước
cũng hết lòng đờy đờ, song quốc-dân ta bầy còn
mỏ thỏ, chừ đờng hoàn toàn, nếu đờm ra mà
sánh cùng đờn-tộc khác bèn cớ ái-đờng này thì
hỏi còn thỏa sức nhiều lằm, chớ đờu đờn sánh
cùng người Âu, Mỹ, vì người ta muốn phẩn mình
chừ đờng một.

LÀ BƠI SAO VẬY?

Bởi quốc-dân ta trong việc canh-công, kỹ-nghệ,
thương-cỏ, giáo-hỏa, phong-tục, văn-văn.....
đều chẳng một nghề nào cho hoàn toàn. Lại ta
hay cớ tách đờc thiên kỳ thỏn, chớ chẳng hỏ lo
việc ích lợi chung, hiệp đờn thỏ như các nước
văn-minh bên Âu, Mỹ.

Chúng ta cũng rõ ràng: trên thì cớ nhà-nước
hết lòng lo cho quốc-dân ta vào đờn tân hóa,
như khai kinh, đờp lỏ, mở ruộng, lẹp trường,
và lại nhà-nước rất khoan lúng với quốc-dân ta.
Hỏ ta cớ bầy sự chỉ hữu ích thì nhà-nước sẵn
lòng ban phỏ mà lại còn xem sóc tới lúng, như
là lẹp hội canh-nông, khuyến-học, báo-quán, kỹ-
nghệ, văn-văn.....

Ấy là nhà-nước lo cho ta tân hóa đờ, song lo
là lo những việc đời khái vậy mà thôi, chớ chẳng
lỏ hỏ hỏ theo ta mà lo từ việc nhỏ nhen cho đờng,
vì nhà-nước rất đờ đờn công sự.

Vậy thì chúng ta đờy hãy tinh lằm sao cho quốc-
dân ta mau tân hóa?

Theo ý mọn tôi thì cớ một lỏ như vầy: kẻ biết
phải đờc đờu người chẳng biết, người hay phải
đờy đờ kẻ chừ hay, kẻ học-thức kiếm thì, phải
đờng tình cùng người nỏ học, đờng mà chung
sức lo giúp với nhà-nước trong việc tân hóa chừ
quê hương, ngõ hầu tránh giành quyền lợi cùng
người đờ chừ đờng.

Hiện nay trong Nam-kỳ ta, cớ mấy báo-quán,
mấy hội Khuyến-học là chớ đờ đờng mà đờ đờng
khuyến khích quốc-dân ta trong việc canh-nông,
thương-mỏ, kỹ-nghệ, văn-văn..... song
bầy lều nay tới hàng lều ý trỏng nom thì thấy:

Hội tinh này không thông đờng cùng hội tinh khác,
báo-quán này không thỏn hóa với báo-quán kia;
những vị chấp bút chừ báo, những vị hội-viên
trong hội, thì đờu là những người tầu-kết, những
học thỏn thì, mà còn không hiệp đờn thỏ nhau,
không liên lạc nhau thay, hướng chỉ là quốc-dân
ta cớ kẻ trí người khỏ, kẻ tài người đờt, mà lằm
sao cho hiệp quân tân hóa cho mau vị đờng.

Muốn cho mau thì hóa thì phải hiệp quần, muốn hiệp quần thì phải đồng tâm. Chúng ta quốc-dân ta đồng tâm hiệp quần rồi, thì sự thì hóa sẽ thấy trước mắt; chúng ta muốn tranh thượng quyền chúng ta quốc, thâu lợi lộc với tha bang, nào có khó chi, để như trẻ bán tay trước mắt.

CHƯ CÔNG !

Muốn cho thành tựu sự thì trước mang việc ích lợi chúng tôi nói trên đây, chẳng phải là ác, song việc chẳng dễ mà ta làm cho thành tựu thì mới gọi là người thông-giá.

Vậy thì trong Nam-kỳ ta: tình nào chưa có lập hội Khuyển-học, thì xin vị nào thông thạo về tình lý tương tự xin phép mà lập cho chúng, cho mỗi tỉnh có mỗi hội, đồng khuyến khích bọn đồng-bang cho mau thì hóa, xung xông lên vào núi-vân-minh.

Chúng mỗi tỉnh có mỗi hội Khuyển-học rồi, thì hội tỉnh này phải thông đồng chung hội tỉnh khác, hiệp quần liên lạc nhau, việc không rõ thì chỉ cho nhau, tương thân tương ái nhau, đường lý ít quốc-dân ta liên lạc tương nhau mà thì hóa.

Và lại hội Khuyển-học là hội để mà truyền ý tưởng của thầy ta là người Đại-pháp cho mọi người đều biết. Vậy mình chờ nên trước mình rình giết kẻ tây học mà để dứt kẻ này, chỉ hai người chưa biết; người theo phải điếu dáo kẻ chưa thật, người hiệp nhau lại, kẻ để kẻ người hay, dùng chúng ta việc thì hóa và việc ích lợi chúng, cũng như nước.

CHƯ-VỊ CHƯ-BỤT

Còn các báo-quân là chỗ để đồng mà chỉ về việc nước, công, thương, giáo cho nhau khuyến khích cho nhau, điếu dáo cho nhau, để đồng cho nhau.

Vậy tới xin mỗi vị hãy giữ chí tâm-chí của báo mình mà làm để, vạch chỗ lý, từ đầu hay, kia như thương-cả, thanh-nắng họ như giáo-dục công-nghệ, hiểu chí chí lý mà mình phải chỉ hướng, hiểu gì chỗ họ mà mình phải hiểu biết, từ những tại kích liệt mà có động bạn đồng bạn. Đây những chuyện lợi chúng mà rồi sau người đồng chúng.

Để chỉ mà ta chỉ lý với nhau, báo hiểu với nhau, tìm cho kẻ học báo hiểu lòng, người khác quen mỗi chí.

Quốc-dân ta hiểu chí đều sai sót, hiểu gì chuyện đơn sự, xin chờ tìm mua chỗ làm là, rình ra công mà chỉ về.

Thao ý muốn của tôi để từ trước đây, tóm lại là: làm sao cho quốc-dân ta, cũng như đồng tâm mà giúp cho nhà-nước trong việc khai dân trí, tịch dị đôn, thiết thương cuộc, lập học đường, giải nghi kỵ, hiệp đoàn thể, đồng mà hi nhau vào núi-vân-minh, ngõ chúng tương thân thân lạc nghiệp, tìm nhà-nước thanh cương, dưới quốc dân phù-tác. Và các hội Khuyển-học trong 30 tỉnh Nam-kỳ, thì đồng nhau một ý hiệp với các báo-quân mà có động, điếu dáo quốc-dân ta cho mau thì hóa.

CHƯ CÔNG

Nếu mà được thành tựu theo lời tôi nói trước đây, nếu mà có người điếu dáo lên lên, thì chắc quốc-dân ta ngày kia sẽ chen vào núi-vân-minh, thâu về môi trường mới, chứ chẳng không, thì chỉ công quả của chúng ta ngày nay là lần tư tưởng đây rồi nên học dạy.

Chúng tôi chỉ cho xa, tôi xin nhắc một đôi chuyện mới đây cho chư công rõ thì để biết quốc-dân ta đã khai khác việc thì hóa là chừng nào.

Hôm 5 Junn rồi đây, quan Chánh-hộ bốn tỉnh ngài đến quân Khuyển-học hội diễn thuyết về việc hiệp quần mà đồng tâm đồng trung tâm đó thổ công Đồng-Dương sang ngoại quốc, khi ngài diễn thuyết vừa dứt lời, thì rừng như kẻ hàng 1000, người 2000 đồng học, hiện tên đã công hiệp, công trên mây c'ưc ngân đồng.

Và lại còn như hội «Languyên Canh-diễn» lập ra chưa bao lâu, khi khởi đôn 11 ngày thì phân hàng đều có hàng tên, làm cho kẻ này này, người kia hội xin vào hàng. Cho nên những người hàng nhiều phần bằng phải chia bớt phần hàng cho kẻ khác, bởi vậy hội này mới lập mà thành tựu rất mau.

Đó, chư công lý hai việc đó mà suy nghĩ thì chỗ tưởng quốc-dân ta không lòng thì công trong việc canh-nông, chẳng đợc sáng năng trong lễ thương-cả. Nếu có người điếu dáo, có kẻ khởi đôn thì tới chắc bọn khác Chà có ngày cũng sẽ một chỗ.

Vậy xin chư công thì lượng những lời tôi nói trước đây. Nếu chư công cho là hữu lý thì xin chư công hãy vui lòng từ này về sau đồng tâm hiệp lực cũng như đồng trước chúng ta đều hữu ích cho đồng-ban, xin từ nghĩa chẳng phụ ơn giáo hóa của nhà-nước, được vậy thì quốc-bương hạnh thậm quốc-dân hạnh thậm.

Sau này tới xin chư-tôn b'ep với tôi mà tung hô:

- Đại-pháp vạn tuế!
- Đồng-Dương vạn tuế!
- Nam-kỳ vạn tuế!
- Lang-xuyên vạn tuế!
- Chư Khuyển-học hội liên phát!
- Chư báo-quân miên miên!

Cuộc hí-viện Langsa TẠI BA CLIEU

Đêm 14 juillet chính giờ tại rạp ông Kinh-Lịch Võ-công-Thủy có các viên-quan Langsa, các viên-quan Annam, các vị phu-nhơn và khách-trú đến coi đồng diễn. Rạp hát trong ngoài nhứt là chỗ hát đờn coi rất đẹp. Có nhạc cao-mạn

nhạc An-nam nhiều tay lợi lạc tiếng đờn tiếng ca nghe lãnh lối.

Mấy thầy làm tuồng, Chính, Hương, Sĩ giáo-tập; Sứ, Sáng, Sĩ, Huệ, Chử, Viện thơ-kỹ; Châu thông-ngôn sở sơn-dân; Khanh, thơ-kỹ sở khám đặng; Thịnh, diễn-chữ.

Xin kể rút vài thứ như sau này.

Thứ nhứt: « Un Anglais qui prend la mouche » một người Hồng-mao tánh tình hay giận, ngày nọ coi hát nghe một tên Kép hát kia đọc một bài về vụ đồng-ban với chú chàng phạm tội sát-nhơn, chú chàng phùng-phùng như lửa dậy nhảy lên dặng hát cải lý om sòm; cũng khi đó có tên lính tuần-thành coi hát thấy trái nhảy lên dặng trần-tình cùng chú chàng, song chú chàng không hiện phẫn phải quấy cứ việc cải mãi, tiếng Langsa nói trại nói bẻ, bộ tướng dị-kỳ để tức cười nồn ruột.

Thứ nhì: « Tout ce que tu voudras » một người trai đến cậy một ông già giùm làm mai trong đám hôn-nhơn của nó; bởi nó nói không rành làm cho ông già là người hay lo đời hiểu lầm.

Thứ ba: « Le prix d'une gifle » một người đánh người đồng-liên mình một gã, chuyện đem đến tòa xử đoán. Quan án phạt người có tội mười sáu quan tiền; người bị và tánh tình lo máng không bằng lòng sân-sỉ thì vụ giữa tòa: quan án giận bèn xử chú chàng hai năm tù về tội sỉ mạ người giữa chỗ pháp.

Kể đó có thầy Trần-quan-Sứ diễn thuyết, ra đọc một bài chữ quốc-ngữ thương yêu dân An-nam qua tông-chính bên Mầu-quốc; bài này của ông cụu chú hát Đặng-văn-Chiều làm ra lời ăn tiếng nói rất tao nhã. Cả rạp dặng ông dặng bà An-nam tới con nít cũng rưng rưng lệ lạnh trang, không có một tiếng rầy. Ai nấy đều mỗi lòng.

Hát rồi quan chủ-tính, Quan phó Tham-biên, quan tòa cũng mấy bà-dầm về tay khảm ngợi mấy thầy làm tuồng.

Cuộc hí-viện này thành tựu được cũng nhờ trước là quan chủ-quận Vĩnh-Lợi etru thành Huỳnh-ngọc-Bích sau là mấy thầy làm tuồng hết lòng sốt-sắng. Cách đờn đặng được xin-đẹp thì nhờ ông Kinh-

Lịch Võ-công-Thủy đã nhiều phen bảo tâm cùng Mầu-quốc trong cuộc chinh-chiến này.

Tiền góp hát đêm này sẽ gởi cho hội Hồng-thập-sự cứu giúp cho mấy người bị khốn-đốn về cuộc giặc Âu-châu.

Một vị khán-quan là N. C. M. D. & Baclieu.

Đại-Pháp lễ nghi

BÁM TIỆC

(Tiếp theo)

Cách đãi khách

Có ba cách đãi khách:

Thứ nhứt: — Chủ nhà đãi riêng từ người, đãi người lớn trước, người nhỏ sau.

Khi nào chủ nhà bưng đồ ăn đến cho khách thì khách phải đưa tay một ra mà nước lấy đĩa đồ ăn, còn tay trái thì trao đĩa đồ của mình lại cho chủ.

Còn như có bữa đồng đờn thì bởi ấy bưng đồ ăn của chủ trao cho nó mà đem lại cho người khách, cũng tùy theo thường lệ mà đem trước đem sau. Mỗi lần đem đĩa đồ ăn lại cho một người khách, tên bồi liễn tay với lấy đĩa không bên người kê-cận, rồi sẵn khăn vắt vai lau sạch mà đưa cho chủ rót đồ về phần khách, hề chủ giao cho món nào phải thọ-lãnh món ấy, chẳng được đổi cho ai cả.

Nhằm bữa-tiệc nào đồng người, chủ không thể chỉ đãi từ người được, thì chủ đãi một ít người bực thượng-phẩm còn mấy người kia thì để cho bồi bưng đồ cho mỗi người rót lấy mà ăn.

Thứ nhì: — Chủ nhà cắt thịt ra từ miếng rồi giao cho bồi bưng đi giúp vòng cho bồi người khách rót.

Gặp đờn như vậy, phận làm khách phải rót đồ ăn cho lệ lung và gọn-gàng, nhưng phải dùng muỗng nĩa mà gấp miếng thịt qua đĩa mình, chứ chẳng dặng khều cho rớt qua. Bồi bưng đồ đến cho mà rót,

cũng chẳng được phép lựa miếng ngon nuốt. Mấy người còn trai chẳng nên lựa mấy món quí, phải kiến lại cho người bồi tác (1) khi rót đồ ăn, đừng nói chuyện cười cợt, sự vãng nước miếng vào đồ ăn, hoặc quên mà buồn đại muỗng nĩa làm cho vãng nước thịt nước cá.

Phần bồi, bồi dâng đồ cho đờn-bà hay là cho người trưởng-thượng thì bưng đĩa mà dâng, không được để đĩa xuống bàn, sự e mất phép lịch-sự.

Thứ ba: — Gà vịt, chim-chóc để nguyên con chưng trên bàn một lát, rồi đem xuống bếp chặt ra, bồi cũng phải bưng đĩa đi vòng cho mỗi người khách rót.

Thường khi, bồi đi dâng đồ ăn thì dâng cho đờn-bà trước, bồi mới tới đờn-ông. Mà khi nào khách đồng quá người người, thì cũng nên dùng lấy hai tên bồi, dọn ăn dường ấy rất tiện cho chủ nhà.

Muốn giữ cho chính phép lịch-sự, thì phải chờ cho mỗi người rót đồ ăn cho đều rồi mới khởi sự ăn. Song lệ thường, khách đồng quá cũng không chờ, năm bảy người rót rồi thì ăn được.

(Sơ bộ tiếp theo)

Trần-thanh-Vân

Muốn đãi khách cho đúng mực, chủ nhà phải lựa món ngon mà rót cho người. Xin kể các món đồ ăn ngon nhứt sau đây:

Trong con gà, cái óc là ngon hơn hết rồi tới cặp đùi, sau rồi là cặp cánh.

Về thịt bò, miếng nào có ướp mỡ thì là miếng ngon hơn hết.

Loại chim, thứ nào ưa quào dãi thì cánh nó ngon, còn thứ bay liện trên trời hoải, cặp đùi thì nhứt hạng.

Ngỗng hay là vịt thì có phía trên óc nó là ngon, mà phải rọc xuôi nó ra.

Hèo con, duy có da và lỗ tai là ngon nhứt mà thôi.

Ăn bò con, chỗ nào thịt nhiều, thì chỗ ấy ngon mà trái cốt nó cũng ngon nữa.

Giống cá, có cái đầu là ngon. Thịt cá gần chỗ đầu cũng ngon vậy.

Thỏ nhà hay là thỏ rừng gì, thì có chỗ lap đùi và chỗ vai là ngon mà thôi.

Tiệm hút tọc nghệ

Chúng ta được một tháng nay mà tại đường Hamelin mới nổi lên hai tiệm hút tọc rất khéo:

Một tiệm môn-bài 56 của M. Michel T... và một tiệm môn-bài 15 của M. ... cả hai cũng ở tại đường Hamelin, trong tiệm chưng dọn sạch sẽ, có bán đầu thơm, và nón đủ thứ. Thợ cốp tọc cho mau thì đến đó mà cốp, khỏi nhọc lòng chờ đợi. Cả hai tiệm này thợ thầy đều vui vẻ, liệ-vị cũng nên đến đó trước giúp đồng-bang, sau cũng được vui lòng đẹp dạ.

N. C. M. D.

Rượu Cổ-nhạc VIEILLE EAU-DE-VIE DEJEAN là một thứ rượu rất có danh-tiêng hơn bốn chục năm nay.

MÁY XOAY LÚA ra gạo trắng

Monsieur Nguyễn-thanh-Liêm có mua máy xoay lớn nên muốn bán máy xoay nhỏ (xoay ra gạo trắng), máy này chạy bằng đầu lửa thứ thường rất phương tiện, mỗi người đều có máy được, không cần chi người thợ máy móc cho lắm. Vậy máy ông trong Lục châu có muốn dùng máy xoay ấy xin mời đến nhà hay là viết thư mà thương nghị.

NGUYỄN-THANH-LIÊM, ở An-hóa (Mytho)

改良笑話

CẢI LƯƠNG TIÊU QUẠI

Giảng bầu gần sập

Có một ông quan to kia tính hay sợ vợ, sắm một thàng Phóng để hầu trà nước, mà thàng ấy ở nhà cũng có nuôi Sư-tử Hà-dông.

Bữa nọ đang buổi sớm mai, nó tượng trà vào cho quan lớn nhậu, ngài thấy mặt nó thấy xè một lần thì ngài bói rằng: « Thàng tể, mi làm gì mà mặt mày mi thấy xè dữ vậy? — Dạ, bẩm quan lớn, nhà con phía trước có trồng một giàng bầu, đêm hôm qua con đi chơi về vừa đến, giàng bầu thình lình sập xuống, con bị gai tre quào nhâm, nên mới thấy xè mặt con như thế.

Thàng chết xè, mi chớ dối ta, con vợ mi nó dữ thành tinh, ta nghe nói đã đây tại, đây chắc là mi đi chơi đêm nên nó nổi ghen mà quào mi đó chớ gì, thứ đốn bả mà lung lẳng như vậy, cũng nên đánh chết nó đi, lại để nó lừng lên cho nó được mặt.

Vừa nói đến đó, vâng nghe động tiếng giầy, quan lớn ta giật mình dạy lại, thấy bà lớn trong phòng xách roi lông tung chạy ra, thì thất kinh, liền đuổi thàng Phóng đi mà nói rằng: « Mi háy chạy cho mau, giàng bầu của ta cũng gần sập kia cả!

Vinh-an-hà, Du-nhiên-Tử.

Mười lăm năm một chữ tình

(Tiểu-thuyết Phan-sa diễn Quốc-âm)

(Tiếp theo)

Nói về Ngô-tiêu-thơ khi Sô-Lê đi ít ngày kể gặp cháu vu qui. Tiêu-thơ bề trong tuy chẳng hết tình thương chồng, chớ bề ngoài cũng cung phụng đôi chỗ như tân-khách. Tiêu-thơ gặp tôi cũng chào hỏi tử-tế, tiếp-đãi hậu-hỏi, nhưng chẳng khi nào nói đến chuyện Sô-Lê, làm cho tôi cũng muốn quên bạn cũ của tôi.

Ở cùng nhau được mười ba năm, chồng khuất. Nàng cứ vui lòng ở góa, thế chẳng nổi mảnh tơ, đầu ai có thêu rổng về phụng thế nào, nàng cũng phải ngoài tai cho gió thổi.

Có một bữa kia, tôi đương ngồi suy nghĩ việc đời, thì linh tiêng tiêu-đồng tôi chạy vào báo rằng có một người lạ mặt, chẳng chịu xưng tên, đến viếng tôi, hãy còn người ngoài phòng-khách mà đợi. Tôi lấy làm lạ, lật đặt bước ra xem. Đến nơi, thấy Sô-Lê, tôi giật mình, đứng lại, mừng quá mở không ra lời. Hỏi ra thì lúc cách nhau, Sô-Lê đi ngao-du khắp xứ, khi thì may gặp được việc thông-thả làm ăn, lúc phải túng cùng chịu trăm đường thiếu thốn. Lưu lạc như vậy được ít năm, rồi lại càng mới gặp được thời thế, ở trong một xứ kia, bên phương Thế-giải-mới mà làm ăn. Cho hay Thời-lai-phong tông dâng-vương các, chẳng khỏi bao lâu chàng lại được gia thế, có đất, có nhà, có ruộng vườn, mỏ kim, mỏ sắt. Ấy là một ông nhà giàu to rồi.

Đến chừng tôi hỏi chàng về có việc chi thì chàng làm thinh. Hỏi thét thì chàng kể tại tôi mà nói nhỏ rằng: « Ngô-tiêu-thơ! Lúc đây chàng toại đã bốn mươi ngoài, mà sao diện háy còn tươi rói chẳng khác nào trai trẻ mười tám, đôi mươi. Tôi nghe nói đến việc sau xưa thì lấy làm lạ cho chàng, đã mười lăm năm mà một chữ tình cũng còn nằm giữ. Ai đó trong đời lại có một người tình rất bền dai đường lý 7.

TUY KIỀU GIẢI NGHĨA

Thiệt là:

Chữ tình càng tưởng càng thâm,
Muôn pha khó lợt, muôn đăm khôn phai.

Còn Ngô-tiêu-thơ thì cũng không quên duyên cũ, tình xưa, cho nên lúc gặp nhau hai đảng thương yêu nhau như tình trai gái gái vậy. Khi ấy Tiêu-thơ đã ba mươi ba tuổi rồi. Từ đây cả nước duyên ưa, mây rổng phỉ nguyện, Sô-Lê rất toại chí bình sanh.

Ấy là:

Quần bao thàng đợi năm chờ,
Mười lăm năm mới bảy giờ là đây.

Tôi nay cũng còn nhớ chuyện ấy như là chuyện mới qua rồi ngày hôm qua vậy. Hai đảng tuổi trọng hòa hòa, song duyên-hà thiệt rất xứng. Cả hai ý hiệp tâm đầu, quyền-luyện tình-tự cùng nhau cả đời không biết mỏi cũng bởi: « Giàng-bầu rơi mới nên bạn tình thâm. » Cả hai cứ y đã rằm chuyện đời rồi, nên tin châu-lưu-đặng có hưởng riêng đạo phụ tùy phu xứng. Cũng mới bán hết đồ đạc, nào là châu báu ngọc ngà, nào là tù hân quý trọng, mua một chiếc thuyền, nhẹ tách đường là, quyết chí đạo Toàn-cầu mà hướng cảnh. Lúc gần ra đi, Ngô-tiêu-thơ kêu tôi mà nói nhỏ rằng: « Phu-quân tôi tính nóng nảy, gặp việc ra đi nên tôi chẳng dám can-ở. Chớ chi mà vợ chồng được ở chung cùng nhau tại nơi thơ-hồng cũ, chẳng uối lăm năm trước, lúc tôi đến đây mới phỉ lòng ước nguyện. Tuy muốn thì ước vậy chớ biết sao cho được? » Nghe vậy, tôi mới nhớ trục lại, lên đáp rằng: « Này em, chẳng khó chi cả. Đó đạt cũng còn y-nguyên, qua không bán một món nào hết.

— Còn cái đèn?

— Cái đèn cũng còn đó.

— Vậy thì rất hay! Thời, anh làm ơn cắt dăm đồ đạc ấy cho tôi. Ít lâu em sẽ trở về, chừng ấy em sẽ cậy anh dọn thông-lại như xưa để cho vợ chồng em vui duyên mười lăm năm trước.

Nói rồi anh em liền từ giã nhau, dang thì tương bươm thừng chỉ ra khơi, đang lại khoan tay xư mây đứng ngó.

(Sau sẽ tiếp theo)

NGUYỄN-ÁI-NGHIÊM.

Nhịp càng là chà giọt hồng,
Đi tại nàng mới giải lỏng thập cao.

« Hồ sanh ra phậu thơ-đào,

« Công cha ghĩa mẹ kiếp nào trả xong?

« Lờ lảng nước đục bụi trong. (1)

« Trăm năm để một tấm lòng từ đây.

« Xem gương trong bấy nhiêu ngày,

« Thân con chàng heo (2) mất tay bợm già.

« Khi về, bỏ vản trong nhà,

« Khi vào dưng-dang, (3) khi ra vôi-vàng.

« Khi ăn, khi nói lờ-làng,

« Khi thấy khi tỏ, xem thường xem khinh.

« Khác màu kẻ phú người thanh,

« Nhắm ra cho kẻ như hình con bướm.

« Thời! Con còn nói chi con!

« Sông nhờ đất khách, thác chôn quê người. »

Vương-bà nghe bấy nhiêu lời,
Tiếng oan đã muốn vạch trời kêu lên.

Vài tuần chưa cạn chén khuyển,(4)
Mái ngoài, nghe đã giục hên ruồi xe

NGHĨA XUÔI:

Kiểu nhìn cha đó, mẹ đây, không cảm giọt lụy. Bền kẻ bền tại mẹ mà nói rằng: « Mẹ ơi! Công sanh thanh dương-đục từ đây con đành bỏ trôi theo bọt nước. Rất hữ-bang cho con là phận liễu-yêu, đào thơ, ơn hình vốc tóc đi mà không động tròn chữ hiếu. Trời đất ơi! Ai mà xuôi khiến chi cho cuộc đời trạc-trở, nước không trong mà đục, bụi chẳng đục lại

Càng nhìn mẹ Kiều càng là chà giọt hồng cho nên nàng mới giải lỏng thập cao của nàng.

Rằng: « Rất hổ cho con sanh ra phận heo thơ, liễu yếu, chàng biết kiếp nào mới trả xong công cha ghĩa mẹ? »

Vì dẫu mà nước đục, bụi trong lờ-làng như thế. Thời thì từ đây tôi để một tấm lòng thành đến trăm năm.

Xem cảnh-tượng họ Mã trông bấy nhiêu ngày thì đủ hiểu rằng con chẳng khỏi mất tay bợm già rồi đó.

Khi con về càng nó thì nó bỏ một mình con trong nhà vẩn-tanh. khi vào thì bộ dưng-dang, khi ra thì lại vôi-vàng.

Khi ăn, khi nói của nó lờ lờ trái-trở quá, khi giống thầy, khi giống tớ, lúc nó xem con là thường, lúc nó xem là khinh.

Trí ý nó khác màu kẻ phú hay là người thanh tằm. Nhắm ra cho kẻ như hình con bướm.

Thời! Thân con mà còn kể chi con! Từ đây sông nhờ đất khách thác chôn quê người.

Vương-bà nghe bấy nhiêu lời rồi thì đã muốn vạch trời kêu lên một tiếng oan.

B rượu vừa vài tuần chén mời uống chưa kịp cạn thì mái ngoài nghe đã có tiếng giục giã hên ruồi xe.

trong, làm chi cho một tấm lòng thương yêu của tôi đây ác là ngàn năm không thỏa được. Mẹ ơi! Con ra chẳng biết phận gái chừ tưng, bền nước mười hai, rồi may may thiên-cơ khó tránh, nhưng vậy mà họ Mã đây in hình không phải trang lương-thiện. Từ ngày tôi về cùng nó đến nay, xem cảnh-tượng nó tôi chắc nó là đó thân-phu hạ-tiện. Nếu chẳng vậy sao khi tôi ăn nói trang-hoàng, lúc lại nói

nặng lữ-mãng, có bữa mượn giọng người sang, có ngày làm tướng kẻ tiện. Bực phong-lưu có đầu như vậy, cho nên con chắc rằng con mắc lưới đũa vô-tâm. Thôi thì số vận đảo-diễn, phải sao hay vậy. Chờ phận con đây thì sống nhờ dật khách, thác nhờ quê người.

Thương ôi chó Vương-bá, nghe mấy lời công dũ bầm gan, tìm ruột. Trời cao đất thấp, nổi cơn sây có thấu cho chàng nhỏ.

Hàng chưa được vài tuần, lời chàng cạn lời thì đã nghe mái ngoài hồi ruổi xe chỉ dậm.

DIỄN TỊCH

(1) Nước đục bụi trong. — Trong Tỉnh sử, nơi khoản Tỉn-ô có tích Giã-Sinh cũng Ngụy-Hằng cách nhau. Lúc phân tay thanh rằng: « Vân nô dĩ lộ, trước thủy thanh trên. » Nghĩa: Máy búng cách trở, nước trong ra đục, bụi đục lại trong. Ấy là việc đời trái trập.

(2) Chàng-kẻ. — Theo trong Nam ta, tôi tưởng đã chàng-kẻ mới là dễ hiểu.

(3) Dạng-dạng. — Ta hay nói: Dạng-dạng, dạng-dạng.

(4) Chén khuyển. — Đồng nghĩa với chén mới, bởi chữ khuyển mới mà ra.

(Sau sẽ tiếp theo).

TRƯƠNG MINH-ĐIỄN.

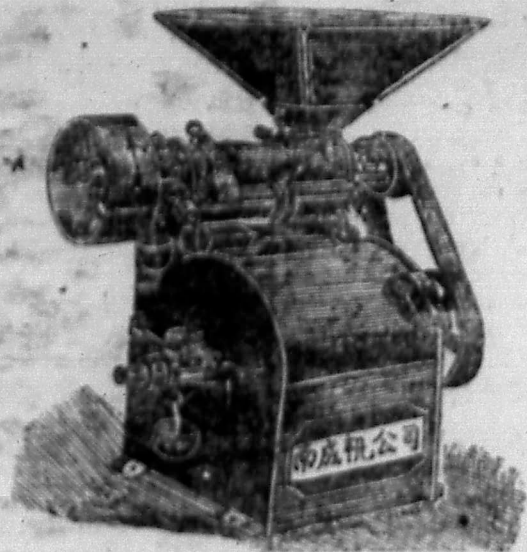
Rượu Sâm-banh hiệu MARQUIS DE BERGEY là rượu nhứt hảo hạng.

DENTIFRICES THUỐC ĐÁNH RĂNG CỦA CÁC CHA BÉNÉDICTINS de SOULAC LÀM RA Thuốc nước, thuốc sệt, thuốc bột hay là xà-bông.

NAM-THÀNH-CƠ CÔNG-TY

Đại-lý cơ xưởng Huô-kỹ bán các thứ máy sau đây

- 1. Máy xay lúa ra gạo trắng số 1 mỗi giờ xay từ 4 tới 6 tạ giá chắc 3.000 \$ 00.
2. Máy xay lúa ra gạo trắng số 3 mỗi giờ xay từ 2 tới 3 tạ giá chắc 2.000 \$ 00.
Ấy là kể về Mô-tơ chạy điện khí 16 mã lực, và dây chân. Mỗi giờ tốn điện-khi từ 0 \$ 06 đến một cát mà thôi.

- 3. Máy xay bột tay 500 \$ 00.
4. Mô-tơ chạy điện-khi, 16 mã lực mỗi cái riêng giá là 1.600 \$ 00.
5. Máy ép dầu, xay đậu, ép mía làm đường, máy đem nước lên ruộng, máy đèn khí, máy tàu sà-lốp v.v.v. Song chưa biết giá chắc. — Chừng máy lại Sài-gòn chủ mua muốn cho bốn hiệu đến nhà ráp máy và thử cho các việc hoàn tất, thì phải chịu chút đỉnh phí lộ và nhơn-công.
Xử nào không có điện-khi thì phải dùng Mô-tơ chạy dầu hoặc sô-gia (chaudière) chạy củi hay là trấu.
Xin hãy viết thư hoặc đến bưu hiệu mà thương nghị. Giá định đó là hết sức rẻ, không có hàng nào bị kíp, nên bốn hiệu tưởng có lẽ các nhà cự phú sẽ giúp đỡ ủng hộ cho mau thành tựu.

Nay kính LÊ-HỮU-NÊN Directeur de la Compagnie, 213, rue d'Espagne Saigon.

Tò lòng cảm tạ

Từ-Hòa, le 25 juin 1917.

Kính thăm ông chủ tiệm Nhị-thiên-Đường cho được an ninh trường thọ Sau tôi kính tỏ ông hay. Cách mấy tháng trước tôi có mua của ông 5 \$ 00 thuốc. Phụ-khoa-kim-phụng-huân, cho đơn bả của tôi uống. — Thiệt thuốc ông thần hiệu, chẳng sai lời của ông đăng báo. Tôi đây tên là Trần-thanh-Lịch ở tại làng Từ-Hòa, xin kính ít hàng cảm tạ ơn ông khéo mà điều chế món thuốc kỳ thiệt là hiệu nghiệm.

Thật là nhờ thuốc Kim-phụng-huân của ông mà ngày hôm nay đơn bả của tôi đã thật được mình mang. — huyết được điều hòa. — Đường kính đáng ngày tháng không trôi cũng không sụt. — Thiệt là ơn ông tôi cảm tạ vô cùng. — Hôm nay tôi lại thấy ông đăng báo có vị thuốc Kim-sắc-bồ-huân thì trùng nhâm căn

bệnh của tôi nữa. — Bởi vậy tôi cũng mua một ít uống thử coi nếu thiệt hiệu nghiệm sau tôi sẽ mua thêm. — Chàng bao lâu huân tôi sẽ đến tiệm mà viếng ông.

Xin ông gửi thuốc cho tôi, Kim-phụng-huân. — (8 \$ 00). Kim-sắc-bồ-huân. — (4 \$ 00).

Ít hàng kính cảm ông và chơ qui-ông trong tiệm được vẹn sự bình-an.

Ancien Instituteur.

TRẦN-THANH-LỊCH

醒世箴言 Tỉnh thế châm ngôn

Ti, Sứ, hai người nhà ở một xóm, ngày nọ Ti, Sứ, đồng rủ nhau gánh mỗi người một gánh củi đem xuống chợ mà bán; đi được nửa đường Ti có hơi mệt dừng chơn lại, trong ý muốn gánh trở về, bên đóm lại thấy anh Sứ, sao anh gánh

đi coi nhẹ nhõm khỏe-khỏe hơn mình, mới buông xuôi gánh củi xuống đất kêu hỏi Sứ rằng: « Ở này anh Sứ! Vì chằng sức của anh tôi xem thì cũng chằng hơn tôi, còn anh củi của anh cũng chằng phải là không nặng, hơn sao anh gánh đi coi một cách nhẹ nhõm thông thả thế ấy???

Sứ nghe Ti hỏi bèn dừng chơn ngừng lại mà đáp một cách khôn ngoan rằng:

« Anh Ti! Nếu bây giờ anh gánh củi trở về nhà thì cũng như anh gánh tới chợ, vì tới chỗ này là được nửa đường rồi, còn anh mà muốn gánh nhẹ như tôi, đều kỳ có lạ chi mà anh phỏng nghĩ hỏi; tôi khuyên anh hãy để hai thứ này vào hai đầu gánh củi của anh: 1 là thứ (Kiền) 2 là thứ (Nhẫn), để được hai thứ này rồi, thì đầu gánh củi của anh nó có nặng cho mấy đi nữa, cũng phải trở nên nhẹ mà chớ.

PHẠM-QUANG-NHIỆP Bức-liêu

THỨ GIANG-HỒ (Tích Giu-ly-ôo-du-ngoan)

Xứ Ly-ly-bu

HỒI THƯ NHỨT (Tiếp theo)

Thấy tôi ăn như cop, uống như rồng thì dân kỳ kỳ làm đặc chi. đứng trên ngực tôi nhẩy-nhót lại rập nhau mà la như trước: « Hê-ki-ra đơ-gu-lơ ». Rồi chúng nó ra đầu bảo tôi quăng hai cái thùng đựng rượu tôi đã uống đi. Tôi cũng nghe theo quăng lên trên không, chúng nó thấy vậy mừng rỡ không công, cười la inh-ôi.

Con kỳ tôi muốn năm chóp năm bẩy chục thùng con-con đứng gần tôi, vật chắt chơi. Song tôi nhớ lại lúc chúng nó bắt tôi như mưa bắt, làm cho đầu

minh tôi râm râm, thì tôi đứng lờng. Về lại tôi cũng có bữa cùng chúng nó rằng tôi chớ hề động lực với người nhỏ, véc. Ngồi lại cho công chúng nó chằng phải là người nghịch của tôi, chúng nó đi-đăng tôi cách trọng-hậu, cơm ăn chưa qua khỏi cổ đã toan bạc-ngải rồi sao? Suy như vậy thì tôi không nở lờng nào mà đánh giết tinh chủ khách. Còn bọn nó thì không nghi-kỵ lờng tôi nữa, nên chạy giỡn trên mình tôi, cũng không đề-phòng mà cũng không nhứt-nhất. Thiệt cũng đáng khen che nhỏ người mà gan ruột lớn! Chớ tay mặt tôi đương thông thả, nếu tôi trở lờng thì mạng chúng nó ở nơi tay tôi.

Nhắm chừng tôi no-nê rồi, chúng nó phò một viên quan đến trước mặt tôi, ra đầu rằng là sứ-quan, vua chúng nó sai ra đó. Vương-sứ lên chơn tôi, lên lên bấp-về rồi lên tới mặt tôi, trương ra hai phong thư, trong kỳ có đóng ấn vua, để ngay trước mặt tôi, rồi đứng diễn-thuyết đầu được mười phút đồng-bổ,

mở lời tự-nhiên, tinh-táo chẳng nhác nhác, không hề-hợp chút nào. Lúc diễn-thuyết, sứ-hần kỳ bay đưa tay ra chỉ chơn trời phía trước mặt tôi. Chỉ ấy là chỉ Kịch-đô nước, ở cách đó chừng nửa dặm đường, còn nói kỳ là nói vua để hội quần-thần lại định với tôi vào triều mà bệ kiến. Tôi đối-đáp được ít lời, song coi mỗi chúng nó không hiểu, nên tôi phải ra đầu.

Chúng tôi đưa tay mặt lên chỉ đầu tôi và chỉ tay trái tôi ra đầu biểu quan-sứ kỳ mở trời cho tôi. Chàng ngờ kỳ kỳ hiểu rồi lại ra đầu trả lời lại rằng có lệnh dạy phải để tự-nhiên vậy mà khiến tôi đi, rồi tỏ ý khuyến-dụ tôi, nói rằng nếu tôi có cần dùng vật-chi thì chúng nó sẽ vui lòng mà làm cho tôi vừa ý.

(Sau sẽ tiếp theo)

TRẦN-PHÁT-VĂN.

HÔTEL DE FRANCE
NAM-VIỆT KHÁCH-LÀU
157, Rue Catinat, SAIGON

Lâu nay ai ai cũng biết chỗ nhà **Hôtel de France** là một cái lầu ba tầng cao lớn nguy nga, nay cải hiệu lại là **Nam-Việt Khách-Lầu** có 65 cái phòng rộng lớn sạch sẽ mát mẻ và cũng để cho **Lục-châu** chư quân-tử nghỉ ngơi trong khi có dịp phải đến Saigon. Phòng thì phân làm hai hạng: Hạng nhứt và hạng nhì. Lại có sấm phòng riêng rộng rãi, để cho vị nào có đem vợ con theo đống, ở chung một phòng cho thuận tiện. Hoặc có muốn giải lao, thì có cũng các thứ rượu tây ngọt ngon tiêu khiển. Bằng muốn dùng cơm hoặc Tây hoặc Nam, thì lễn-hiệu cũng sẵn lòng tiếp đãi.

Phòng cho mượn ngày thì từ 1 \$ 00 đến 1 \$ 50. Nếu vị nào muốn mượn tháng, thì từ 15 \$ 00 đến 20 \$ 00.

Cái xin chú ông chiếu cố, đến nghỉ thử một phen, chắc sao chú ông cũng vui lòng tại chi.

OVERLAND-LOCATION-GARAGE
SAMY RAMA

Hàng xe hơi cho mượn
ở **Rue Catinat** số nhà 48
CHOLON

Nay tôi có lập một hàng xe hơi kiểu **Huê-kỳ**, hiệu **Overland** thiết mới tinh hảo, sạch sẽ và tốt lắm, để dùng mà nhàn du rất đẹp. **Lục-châu** chư quân-tử có dịp chi lên đến Saigon và Cholon, nếu muốn thăm lương gia: xem phong-cảnh, chẳng luận đi gần hay xa mà muốn mượn xe hơi, thì xin hãy đến hàng tôi mà thương nghị, tôi cho mượn giá rẻ vô cùng. Liệt vị nếu tưởng tình tôi, thì tôi cũng vui lòng tiếp đãi.

SAMY RAMA chủ-khải.

Đồ-trạch-Sanh, Đại-du'c-phòng
7, Quai de Minh-hương 7
CHOLON

Tiệm bán chế thuốc theo cách **Langsa**. có trữ đủ các thứ thuốc đánh tiêu bên phương Tây và Trung-quốc, chẳng thiếu một chi, nay bán hiệu mới chế một thứ thuốc này, theo theo người **điền**, hình nó giống trái cà-na, đựng trong hộp theo kiểu sau đây, để trừ các chứng bệnh ho, đau bụng và siết, uống nó thì ngủ ngon, thật là một thứ thuốc trị đêm hạng nhất, chẳng luận lớn nhỏ, đều dùng được cả. Xin quý vị có mua thì phải coi cho kỹ, kẻo lầm đi giã.

PNOM-PENH BAZAR
TRƯƠNG-XUÂN

MIN NÍ MIN LỄ

Tại xứ ta, người Tàu và Ấn-độ chẳng phải bán ròng những hàng hóa nước họ đem qua, phần nhiều mua của các hãng tại Saigon.

Đấy hầu hiệu đã tìm đến gốc cội (chính các nhà công nghệ) hàng ngoại-quốc mà ở lại cho họ, kẻo để chín năm trôi. Nên kính tế cho chú vị rõ: ai muốn đi vật chi, hay mua một ít món hàng kiểu như vật mới chế (art. nouveautés) đem về bán thử coi, rồi sau

sẽ mua nhiều, thì hẳn hiệu cũng tính giá sẽ gởi *contre* remboursement cho.

Ngôi viết « Sans rivale » hình giống thứ **Sergent-Major**, mỗi hộp 144 gói — 12 hộp 6 \$ 70 — 144 hộp 77 \$ 00.

Crème đánh giấy đen và vàng, 12 hộp nhỏ, 0 \$ 43 — 12 hộp lớn 0 \$ 75 Sách mới « **Tinh-Hải-Nhớt-Trích** » (chuyên đời nay) trọn bộ 2 cuốn mỗi cuốn 0 \$ 30.

Ngôi viết « **Sergent-Major** » mỗi hộp 100 gói, 12 hộp 6 \$ 60.

LÝ-NHƯ-DỰ.

24-25, Quai Piquet, Phnôm-Penh.

GIÁ 0 \$ 40

ĐỒNG ÂM TỰ VỊ

Có phụ thêm những chữ không phải đồng âm mà khó viết

DICTIONNAIRE DES HOMONYMES ANNAMITES

Accompagné d'un appendice comprenant tous les mots difficiles à écrire

PAR

Nguyễn-văn-Mai

Professeur d'Annamite au Collège Chasseloup-Laubat
Membre du Comité de Perfectionnement de l'Enseignement indigène en Cochinchine.

Trong sách này có đủ những chữ khó viết, hoặc chữ **Đồng âm** cũng chữ không nhằm **Đồng âm**, mà phải viết hỏi hay là ngã, hoặc viết d hay g ở trước, c hay là t có g hay là không g ở sau.

Nhơn có lời châu thị của **quan Đốc-học** chánh, ngày 31 **August 1916**, dạy rằng: « **Đem các khoa thi lời dạy**, thì trong những bài hạch về tiếng **Annam** **quan giám khảo** chăm về hết sự nghiêm. Vậy nên tôi ngụ ý dọn lên này, ngõ hầu giúp các trò viết chữ quốc-ngữ cho đúng theo **Tự điển Génibrel** và **Paulus Của**. Hễ có nghi ngại chỗ nào, lật quyển này ra mà coi, thì viết không sai.

Bán tại tiệm **Quỳnh-Mỹ**, 30, rue Amiral Courbet (Chợ Bến-thành mới) và các nhà in và bán sách **Annam** tại Saigon.

Tiệm thợ bạc

TRẦN-THÀNH-KIỆT DUY BA-CÁCH
ở **TẠI ĐƯỜNG THỦY-KINH**, số 192
(192, Rue des Marins, Cholon)

Kính ông chú **quí-ông** **quí-bà** động rồ: **Nguyễn** tôi dạo là **Thợ-bạc** tại đường **Thủy-kinh**, số nhà 192, đã hơn 10 năm, nhờ ông **quí-ông** **quí-bà** có cấp. Nay tôi dời xuống gần **gare** xa lữ lớn cũng đường **Thủy-kinh**, số nhà 192, mở ra rộng rãi và sạch-sẻ, tôi lại chế ra những đồ mỹ-trang bằng đồng và bằng vàng nhiều kiểu, nhiều cách mới theo như kiểu **Langsa**, khéo lạ vô cùng. Vậy **quí-ông** **quí-bà** có đi đâu tiện đường, xin ghé lại tiệm tôi mà chơi, trước là giúp cuộc công-nghệ trong xứ ta cho mau tiến-bộ mà mang, sau nữa giúp tôi là **ban** **đồng-bạc** cuộc kinh đình cho mau thành tựu.

Nay kính

TRẦN-THÀNH-KIỆT DUY BA-CÁCH.

Bijoutier. — Chợ-lớn.

QUỲNH-MỸ

NGUYỄN-NGỌC-CU

30 30, Đường Amiral-Courbet
(CHỢ BẾN THÀNH MỚI SAIGON)

Gạo, than, củi, nước-mắm, thau, cốm, trà-bột, trà-tàu, thuốc hút ông các vật đúng khác.

Nước mắm Phú-quốc ngon thượng hạng

Tiệm này bán ròng nước-mắm ở tỉnh **Đinh-thuận**; không bán nước-mắm làm tại đây. Mua vật chi, hoặc sai đến hàng phố, gởi giấy, thì có kẻ đem đến nhà chẳng sai. Nay tôi lại có dọn chỗ ăn chỗ nghỉ sạch sẽ tử tế. Muốn dùng cơm từ bữa ăn, hay là muốn dùng cơm tháng cũng được. Lại có chỗ nghỉ ngơi thong thả xin chú ông ghé chơi một phen thì biết. ●

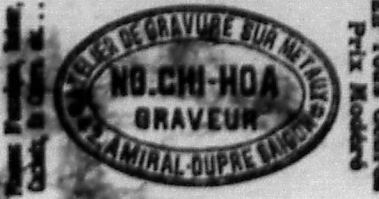
HA A-KONG 生

Tiệm may ở tại đường **Duperré**, số 87
SAIGON.

Tiệm tôi lập ra đã 45 năm rồi, ở ông giá tôi lập đến nay, tôi thế cho ông giá tôi, may đủ các thứ quần áo theo kiểu **Langsa** và kiểu **Hồng-Mao**, hoặc nữ hoặc vải bố Tây đủ các thứ. May đủ mau mà giá lại rẻ hơn các tiệm khác. Xin chú ông hãy đến tiệm tôi, đặt thử vài m' n. thì tôi cũng sẵn lòng tiếp đãi. ●

A-KONG kính cáo.

Tiệm khắc con dấu

Kính trình chú **quí vị** tôi có lập **tiệm** **khắc** **con** **dấu** **đồng** và **mủ** **thung** (*timbre cuivre et caoutchouc*) bằng đồng, chạm mộ bia đá chạm thạch đê mã (pierres tombales), lại có họa hình chọn dung đủ kiểu vau vau.

Chú vị muốn dùng kiểu nào xin gởi thơ cho tôi thì tôi sẽ lột lòng làm cho vừa ý và tinh giá thiệt rẻ, tôi rất đợi ơn vô cùng.

Vente d'articles du Tonkin

Có bán các thứ hàng bắc, lụa-xuyến, the, linh, băng-sa, lụa, lụa, đồ đồng, đồ thau, vau vau.

NGUYỄN-CHI-HOÀ
GRAVEUR

48, Rue Amiral-Dupré. — Saigon

TIỆM
Trương-văn-Hanh
SADEC

Có bán xe máy mới và đủ đồ phụ tùng xe máy và sửa xe. **Linh** **thập** **mười** **đến** **thi** **dá** (carburé) theo cuộc quan, hộp, máy, ổ, ký-yên, Tân-gia, hạ-thọ.

Khẩn đến bằng nhiều tây tốt thượng hạng, bán mới và bán lẻ vô ruột xe máy hiệu **Michelin**.

Quý khách ở xa muốn mua đồ phụ tùng xe máy, xin gởi thơ cho tôi, tôi sẵn lòng kỹ lưỡng gởi *contre* remboursement nghĩa là đồng bạc tại nhà thơ mà **linh** **đồ**.

Hoặc muốn biết giá đồ trước khi mua thì tôi sẵn lòng cho giá đồ phụ tùng in sẵn bằng chữ quốc-ngữ **Prix-courant**.

TRƯƠNG-VĂN-HANH,
chủ-khải.

Thời-sự cảm-nang

Cuốn sách hiệu là « **Thời-sự cảm-nang** » của **quan** **huyện** **Nguyễn-văn-Cửa** để in rồi, sách rất hữu ích, mỗi người đều dùng được. **Lục-châu** **chư** **quân-tử**, vị nào muốn mua, xin gởi thơ cho **M. Nguyễn-văn-Cửa**, **rue** **Viénot**, 52, Saigon (**Halles-centrales**), giá mỗi cuốn bán tại Saigon là 2 \$ 50, còn gởi đi xa thì là 2 \$ 70 tính về tiền số phí gởi theo nhà thơ vì cuốn sách ấy dày lắm, nặng cân, nên gởi phải tốn nhiều tiền.

Có gởi bán tại tiệm:

MM. BUI-QUANG-NHO & **Bentré**,
TRẦN-VĂN-TUYÊN & **Vinhlong**,
mấy tiệm sách ở Saigon đều có bán.
N. G. M. B.

CAFÉ RESTAURANT

45, rue Amiral Courbet
SAIGON

Kính công chư quí ông qui thầy đặng rỏ:

Nay tôi mới lập một quán cơm Tây tại đường Amiral Courbet số 45 Saigon ngang nhà Khách-sang Nam-đông-Hương, có đủ đồ ăn và bánh mứt cũng đủ đũa thìa ngon tiêu bở. Cởi xia chư ông, có đi đâu tiện đường, ghé quán tôi chơi, tôi sẽ làm cho vui lòng g đẹp ý chư ông.

SAU HOAN; cần khải

TIỆM HIỆU THAI-BÌNH

Ở XE ĐƯỜNG CULTUREL BOUTONNET SỐ 136
Ngang nhà gác xe lửa Mytho và Diên-hôn
SAIGON

Tiệm tôi có bán đủ thứ hàng Tàu và hàng Âu, châu-câu, cũng-xá, lược-lông, vải, nơ, xuyến, kính, vớ, quần, có đủ thứ rượu Tây, bán sỉ và bán lẻ. Có đủ thứ bánh hộp, đồ hộp và đồ gia vị, thuốc sơn và y-dược Langka.

Liệt vị ion-dông cũng quí-khách trước khi lên xe, xin ghé lại tiệm tôi, hoặc cũng rượu gạo-lâu, hoặc cũng các loại là châu-tâm mà chờ xe chạy, tôi đã sẵn sẵn chỗ ăn uống rất nên tình khải, xin đong-bang cháu cô, tôi cảm ụng, chẳng công.

MAI-VĂN-LUOC.

Một việc đáng khen,

Hãy bạn này tự học ta chưa có lập lò, rồi vì thương mến bạn em thì làm này vậy thôi, chứ chưa thấy ai bày tiệm bán đồ nữ-trang như vậy tiệm của khách kiểu-cu vậy. Mà từ ngày M. này khác là người rất có khí độ, đứng khởi đũa ra mà lập một tiệm bán đồ nữ-trang rất lớn, lại thêm có làm kiểu lạ theo kiểu cách đương thời mà đưa tranh mới lạ với khách kiểu-cu, như đó mà ngày nay người Annam ta thấy việc làm này, nên công

đưa nhau, lập tiệm nữ-trang tại Saigon và Cholon hơn 3.10 tiệm, trong Lạc-châu cũng được bộn rồi. Tôi nhưn thầy vậy thiết có ý mừng thăm cho đong-bang ta, nay coi thể đã môn m n tâm bộ ít nhiều, lại cũng khen cho M. Bảy Khỏe có chí mở hàng, cho đong-bang ta bước tới.

C. B.

Lời rao

Kính công tôn bằng quan khách đặng hay: Nhà ngũ hiệu Dươn-Huê-Vĩn-Pháy, ở đường Amiral Courbet, môn bài 53, Saigon, phòng vệ sạch sẽ tinh anh, đã rộng rãi mát mẻ, mà giá tiền rẻ hơn; lại gần ga chính Saigon, rất tiện bề cho quan khách tới lui, xin rộng lòng thì ăn một chuyến thì sẽ rõ trong tiệm chúng tôi lễ hiến kính sĩ là thế nào.

ANTOINE BẤU đồn kính.
Số 53, Amiral Courbet.

TIỆM HỌA CHƠN DUNG VÀ KHÁCH CÓN DẤU

MỸ KỸ

Ở đường Ture số 16,
NGANG NHÀ HÀNG MOTTET SAIGON
Kính cáo công quí khách đặng hay tại tiệm tôi có làm má đá bằng đá cẩm thạch đá xanh Tonkin có đủ các thứ kiểu.
Có khác con dấu bằng đồng, mẫu thùa bằng cây, chạm bản đồng cũng họa điều thảo mộc theo là nhân kiểu vân vân....
Mộ họa chạm bản đá cẩm thạch.
Có thợ họa chơn dung nhảm hình người mà vẽ bằng dầu sơn vẽ bở, nước thuốc, mực Tàu, viết chữ thùa, họa bằng lông, và tranh họa sơn thủy.
Articles de Tonkin et chinnoises en tous genres. TRƯƠNG-HOÀ-GIÁ cần khải.

E. POURTOU

Đường Amiral-Dupré, số 33 đũa 39
SAIGON

Bên rượu chất đẽ, tổng hiệu Médoc, hiệu Bordeaux, hiệu Bergerac, hiệu Fronsadale, hiệu St-Emillon, hiệu Beaujolais, và hiệu Bourgogne.

Có phần giải rõ ràng chứng có rằng không có pha rượu mạnh, si muốn tranh bán không nói, vì rượu thật mà giá lại rẻ.

BỘN HIỆU SAI THỀ ĐEM ĐÊN NHÀ

Bên hiệu có làm từ giao hảo với sản chủ vườn làm rượu có tiếng tại xứ Médoc, và hãy chủ vườn có danh ở xứ Bordelais. Kira Pella'o Goudron Robert khai vị tiêu có danh và hiệp theo pháp vệ sanh hơn hết.

Rượu San-ban, rượu bọt cút San-ban, rượu chất, thượng mỹ tiêu hiệu Bordeaux, hiệu Bourgogne và rượu ăn bản rất nhự nhàn.

TRONG LỤC CHỮ AI MUỐN MUA SẼ CỎI NHEN CHO SONG CỬ MUA NHAI CHỤY TIỀN SỞ PHÍ

NAM-HÔNG-PHÁT

KHÁCH SANG

ở đường Boulevard Bonnard, số 106
ngang Gare xe lửa nhỏ Saigon-Cotap,
tại chợ mới Saigon.

Bên rượu tây và sữa xe máy, đèn sesaco và đèn alcool.

Có cho mượn phòng ngủ sạch sẽ rộng mát, giá rẻ.

Qui-quan, Qui-khách ở xa muốn mua thì cần vật chi thì tôi mua gôm, niêm kỹ lưỡng gửi tới chỗ ở máy ông.

HCHN-OUT-KY.

Nghĩa-hòa-Nguyên

Tiệm may ở tại đường Ture, số 20
ngang nhà hàng Mottet, Saigon.

Tiệm này lập ra đã hơn mười năm rồi, may đủ các thứ quần áo theo kiểu Tây, hoặc áo hoặc vớ bở Tây đủ thứ. Nay đã mua mà giá lại rẻ, xin chư Quí-ông hãy đến tiệm tôi, tôi tôi cũng sẵn lòng may dãi từ từ.

PHƯƠNG-DỊCH cần khải.

VỪA LỚN TRỪ ĐỒ VẬT THỰC

không người kẻ nghiệp như MOTTET và các ty

H. BLANC và HAUFF

Đường CATINAT, SAIGON

Rượu nho đỏ và trắng (thắng và ra ve)

MAISON DE VAILLANT HAUVELLE

Perrier

WITH WHISKY, BRANDY, WINE, LIQUEUR

Nước PERRIER

Như Soda, mua nguyên thùng
và ve, ve lớn, ve phân nửa và
ve góc tư.

Sữa hiệu CON GẤU

Sữa tươi tốt như mới nhả ra

SỮA ĐẶC NGỌT CONDENSE

Sữa đặc không đường condense

Váng sữa béo lã

Sữa bò hiệu CON GẤU tại hành Suisse làm ra

Giấy hút thuốc hiệu CHAUVE-SOURIS

Này viết chữ hiệu UNDERVOD, viết rõ ràng Nam.

Bijouterie Saigonnaise

Tiệm MINH-THÀNH HÒA bán đồ nữ-trang
23, Rue Schroeder, 23 - Saigon

Kính tôi cho lạc-châu chư quí-khách đặng rỏ: Nay tôi có mở một tiệm bán đồ nữ-trang theo kiểu kiem-thời, rất nên sinh đẹp, ở tại chợ Saigon đường Schroeder số 23. Khi trước tôi có lập tiệm bán đồ nữ-trang ở Chợ-lớn, đường Thủy-bình (Rue des Marins) số 124, tục danh là hàng

cháo-mới, nên tôi thường hiểu ý quí-bà quí-cô ưa dùng đồ nhẹ nhàn và hué-mỹ.

Từ khi tôi mở 2 căn tiệm này đến nay cũng như em quí-bà chiểu cổ cho người đong-bang nên việc, tôi rất cảm ụng, ngày nay mà trong lạc-châu hiệp hàng, lập tiệm bán đồ nữ-trang như tôi thì tôi lấy làm vui mừng cho các ông và cầu xin cho các ông cho mau thành tựu.

Nay kính.

Minh-thành-Hòa đĩ Hân-Khải.

Ông Lê-văn-Vô

Là lương-y cựu của Nhà-nước, học tại Hàng-lâm-y-viện bên tây (Alger) đã có coi các thầy thương bên tây và Annam đặng 35 năm. Trị đã chứng bệnh trong nước Nam. Ai muốn uống thuốc xin tới tại nhà ở Dakao, đường Paul-Bert số 43 ngang rạp hát của ông Đốc-phủ-Kiệt.

NHÀ IN VÀ NHÀ BÁN SÁCH J. VIỆT

59, rue d'Orsay, - Saigon

Nhà in này lập ra đã hơn 10 năm rồi, in đủ các thứ các kiểu, có hình in đẹp tại kho sách Nhà-nước và các Sở Tham-biện. Có đóng bìa sách đủ kiểu, rất khéo rất đẹp. Có in đủ các thể thiệp quan hôn tang tế, nhiều kiểu nhiều màu hoa hoè rực rỡ, mà vàng cũng đẹp. Vay xin Lạc-châu chư quí-ông, có cần đóng viết chỉ, hãy đến tiệm tôi, tôi đã làm mau mà tinh giá lại rẻ. Tiệm tôi cũng có bán đủ Thư, Tượng, Truyện, Sách.

LỜI RAO CÁN KIẾP

Luôn dịp tôi kính cho Lạc-châu chư quí-ông rỏ nhưn tôi thấy đương thời buổi này mấy nơi rầy bãi xa chốn thị thành, ít có thấy thuốc hay, cho nên có nhiều khi người ta rui bị bệnh gấp ngặt, không biết thầy đâu mà rước cho kịp, phải bị hiểm nghèo. Nay có ông Nguyễn-tân-Hưng ngự ý mà làm ra một cuốn sách hiệu là: KINH NGHỊM LƯƠNG PHƯƠNG, NGỌI KHOA CẤP CỨU, có phụ thêm nhiều bài thuốc nam, cứu cấp rất thần hiệu, để giúp đống ban trong cơn nguy cấp.

Vay xin Liệt-vị hảo tâm mua lấy để dành, hoặc trong xóm có ai rui bị bệnh hiểm nghèo, coi theo đó mà cứu người, kỳ công là một đức đại hữu âm đức.

Định giá mỗi cuốn là..... 0\$50

Lạc-châu quan ử, như vị nào muốn mua xin ghé tới cho nhà in tôi, hiệu là: J. Việt, rue d'Orsay, Saigon.

J. VIỆT cần khải.